

LIE TU VOS RO T A R Y

VASARA 2007

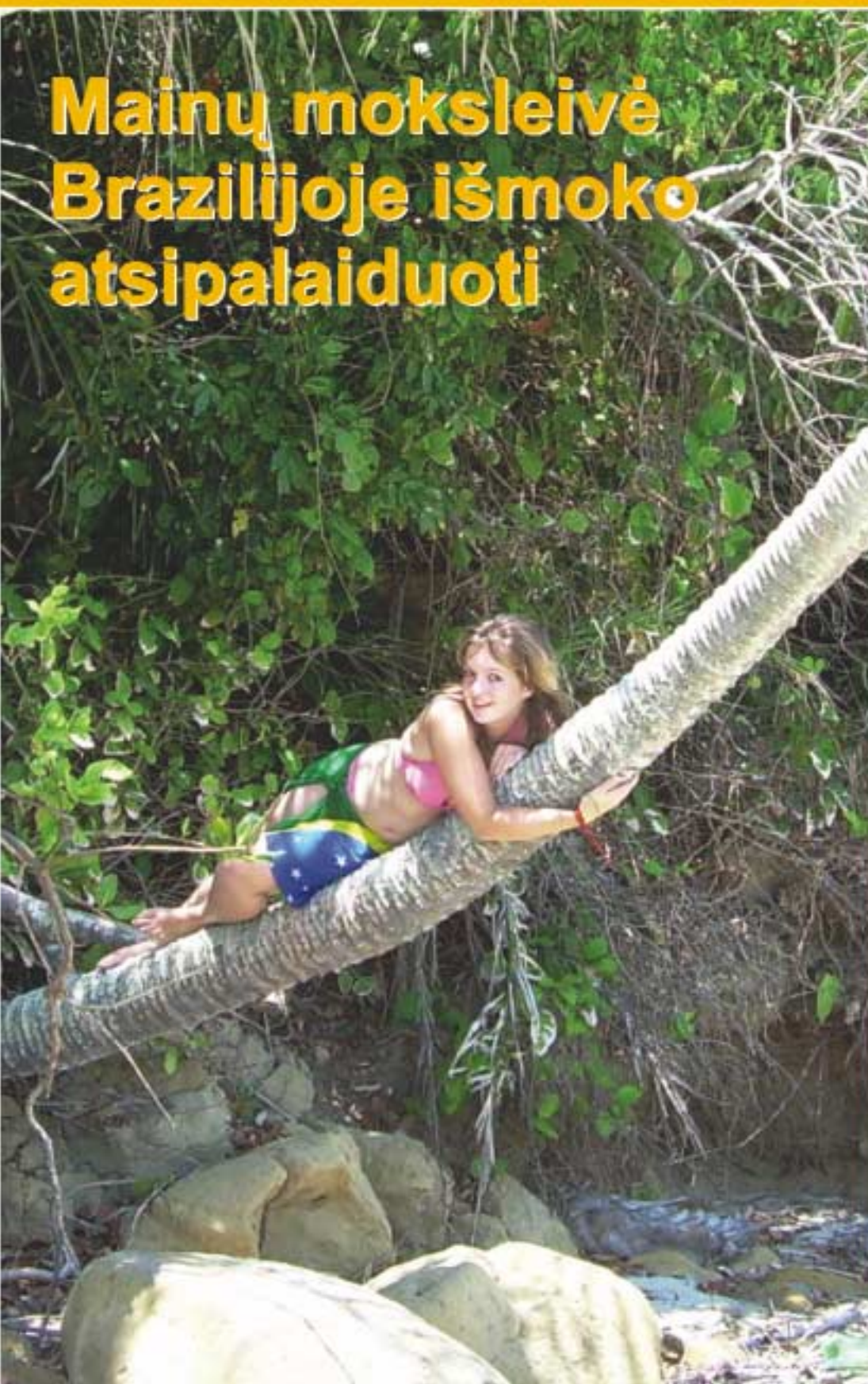
**Mainų moksleivė
Brazilijoje išmoko
atsipalaiduoti**

3 (30)

**Ar jūsų namuose
gyveno mainų
moksleivis?**

**„Maži“ pinigai,
didelis rezultatas**

Iš ko Tu susidedi?

MIELI ROTARIEČIAI,

Prieš metus kreipdamasis į jus pirmą kartą, aš rašiau: „Būdami rotariečiais mes negalime tenkintis tokia situacija, kokia ji buvo visada. Mes turime būti novatoriai. Mes turime būti pirmieji, kurie pasakys: Kodėl ne mes?“

Per praėjusius Rotary metus man teko garbė sutikti tūkstančius rotariečių, kurie uždavė sau šį klausimą ir į esamą padėtį žiūrėjo kaip į iššūkį. Aš mačiau projektus, kurie stebino savo kūrybingumu ir ambicijomis. Projektus, kurių įgyvendinimą lėmė ypatingas rotariečių rūpestis, planavimas ir išvalgumas. Teko matyti, kaip klubai, spręsdami jų bendruomenes kamuojančias problemas, susidorojo su visomis kliūtimis. Ir, svarbiausia, kad visa tai rotariečiai darė su didele šiluma, meile ir profesionalumu.

Kiekvienas rotarietiškas projektas man paliko įspūdį, tačiau labiausiai sujaudino projektai, sprendę problemas, apie kurias anksčiau niekas negalvojo. Negalvojo, nes tam nebuvo resursų arba tiesiog informacijos. Kai kurios problemos yra akivaizdžios ir *populiarios*: tokios, kaip prasta medicinos įstaigos techninė bazė ar užteršti vandens šaltiniai. Apie kitas problemas nėra įprasta kalbėti garsiai. Pavyzdžiui, dilema, su kuria kas mėnesį susiduria mergaitės, lankydamos mokyklą, kurioje nėra įrengtų tualetų. Per šiuos metus aš įsitikinau, kad koks bebūtų poreikis – vandens filtrai, kraujo bankai, ŽIV gydymas, sanitariniai mazgai ar knygos, – rotariečiai išsiaiškina, kas turi būti padaryta, ir tai padaro.

Projektai, geriausiai išlikę mano atmintyje, yra tie, kurie atsiliepia į realius poreikius ir tyliai keičia žmonių gyvenimus. Niekada nepamiršiu klubo, kuris dovanoja neįgaliesiems paprastus ir nebrangius, tačiau efektyvius rankų protezus, įgalinančius žmones sugrįžti į visavertį gyvenimą; Rotary klubo remiamos bibliotekos Hsinchu mieste, Taivanyje, suteikiančios vaikams galimybę pažinti knygų pasaulį; Rotary remiamos klasės, įrengtos vaikų tuberkuliozės ligoninėje Afrikoje; Rotary pastatytos mokyklos, skirtos vaikams autistams.

Tai tik keletas iš projektų, keičiančių pasaulį. Ir neperdėtume sakydami, kad šie projektai tiesiogine žodžio prasme pakeitė žmonių gyvenimo kursą, pagerindami jų sveikatą, suteikdami išsilavinimą ir realų geresnio gyvenimo šansą. Kai kuriais atvejais projektai iš rotariečių pareikalavo milžiniškų pastangų ir lėšų. Kitais atvejais pakako, kad žinias ir supratimą turintis žmogus įvertintų situaciją ir padarytų tai, ką reikia daryti.

Aš buvau laimingas keliaudamas po pasaulį ir kiekvienoje šalyje sutikdamas tiek daug Rotary narių, pasiryžusių *Rodyti kelią*. Neabejoju, jog drauge pradėtus darbus dirbsime dar daugelį metų. Kartu su žmona Lorna noriu padėkoti jums už tą gerumą, kuris mus lydėjo visus metus. Šie metai tikrai pakeitė ir mudvių gyvenimą.

Williamas B. Boydas
2006-2007 m. RI prezidentas

REDAKCIJA

Leidėjas -

Lietuvos Rotary komitetas

“Lietuvos Rotary” žurnalas,
leidžiamas nuo 1998 m.

Leidžiamas keturis kartus per metus

Tekstų redaktorė

Jurgita Dailidonytė

Redakcijos adresas:

A. Vivulskio g. 7- 221,

03221 Vilnius

Tel./faks. 2652863

El. paštas: zurnalas@rotary.lt

Spaudai parengė ir spausdino

UAB “Valdo leidykla”

Gedimino g. 34/2, 20131 Ukmergė

Tiražas 1300 egz.

ISSN 1648-7877

TAIP AR NE?

4 psl.

Ar jūsų namuose gyveno Ilgalaikių jaunimo mainų moksleivis?

ŽINIOS

5-8 psl.

Kauno rotariečiai į abilitacijos centrą grįžta su dovanomis.
Aistros dėl patikusių piešinių aukcione Vilniuje.
Tarptautinis Rotary fondas įvertino kovos su tuberkulioze Lietuvoje svarbą.
Varžytuvės dėl vaikų meno darbų Klaipėdoje.
Kinas keliauja po Lietuvos miestus.
Rotariečiai iškovė labdarą Vilniuje.
Iš posėdžių kambarių į gryną orą!

LRK

9-10 psl.

Lietuvos Rotary komiteto nariai apibendrina besibaigiančius metus.

KRONIKA 11-12 psl.

Varniukų reguliavimo šventė.
„Sugauk Sartų undinę“.
Ančiukų lenktynės.

TEMA

13-15 psl.

Mainų moksleivė Brazilijoje išmoko atsipalaiduoti.

Jei tau tik aštuoniolika, ir, užvėrus gimnazijos duris, nežinai, ką daryti toliau, gali pasekti mūsų herojės AGNĖS DAMBRAUSKAITĖS pavyzdžiu ir išvažiuoti metams į saulėtąją Braziliją.

UŽSIENIS

16-17,19 psl.

Ar galite įsivaizduoti, kaip reikėtų pragyventi dieną turint mažiau nei vieną JAV dolerį?
„Maži“ pinigai, didelis rezultatas.

ARCHYVAS

18 psl.

Vyras, sukūręs Rotary.

ROTARY PROFESIJA

20-21 psl.

Iš ko Tu susidedi?

Kasdieniniai rotariečio vadybos bei etikos principai, kuriais dalijasi iš Indijos sugrįžęs GSE komandos vadovas Kauno „Romuva“ RK narys Raimondas Krištaponis.

ATVIRAI

22 psl.

Į dešimtį klausimų atvirai atsako Lietuvos Rotary projektų koordinatorius Peteris Hellesoe.

SUMMARY

23 psl.

Žurnalo turinys anglų kalba.

Ar jūsų namuose gyveno ilgalaikių jaunimo mainų moksleivis?

TAIP

ELIGIJUS STRAUKAS,
Tauragės RK

Mūsų namuose nuo praėjusių metų rugpjūčio gyvena amerikietė, kuri čia gyvens iki savo kelionės pabaigos liepos 9 d. Kadangi mūsų vyresnysis sūnus iš namų jau išvykęs, o jaunėlis šiais metais pats mokosi JAV, abu su žmona labai džiaugiamės, kad ištuštėjusiuose namuose visus metus gyvena mainų moksleivė.

Prisipažinsiu, atsakomybės jausmas už svetimą vaiką yra daug didesnis. Man didelis stresas buvo ir dėl to, kad iki šiol namie augo tik berniukai. Labai rūpinuosi merginos saugumu: jei ji vakare nori eiti susitikti su draugais, aš pats ją lydžiu, susirenką jos draugų telefonų numerius, išsiaiškinu, kas yra kas, ir tik tada ramus grįžtu namo.

Prieš daugelį metų merginos tėtis pats buvo mainų studentu, tad prieš kelionę jis labai gerai nuteikė savo dukrą. Psichologinis pasirengimas svarbus ir priimančiai šeimai, nes moksleivio apgyvendinimas susideda iš gerokai svarbesnių dalykų nei maitinimas ar stogas virš galvos.

Jau artėja diena, kai teks atsisveikinti, ir žinau, kad tai bus sunku padaryti. Per metus žmogus gali tapti tikru tavo šeimos nariu, dėl to labai keista suvokti, kad atsisveikinę oro uoste galbūt niekada daugiau nebesusitiksimė.

VYGINTAS GRINIS,
Kauno RK, 2007/08 prezidentas

Prieš keletą metų mūsų šeimoje keturis mėnesius gyveno moksleivis iš JAV. Kadangi turėjome planą į mainų programą siųsti savo sūnų, buvo įdomu pamatyti, kaip veikia ši programa. Kaune iš tiesų buvo toks atvejis, kai keletui mėnesių apgyvendinę mainų studentę amerikietę tėvai persigalvojo ir savo dukros mokyti į JAV nebesiuntė.

Mes gyvename atskirame name ir dažnai priimame apsistoti iš užsienio atvykstančius svečius, tad keletą mėnesių atskirame kambaryje gyvenęs berniukas mums jokių rūpesčių nekėlė, o ir pats turėjo neblogas gyvenimo sąlygas.

Tačiau taip pat reikia pripažinti, jog daugiavaikėje šeimoje be tėvo užaugęs vaikas nebuvo lengvas paauglys: jo interesų ratas buvo pakankamai siauras, vietoje bendravimo ar mokyklos jis daug mieliau rinkosi kompiuterį ir internetą. Nebuvo lengva jį sudominti ir surasti bendrą kalbą.

KĘSTUTIS SLAVINSKAS,
Mažeikių RK, 2007/08 prezidentas

Prieš šešerius metus mūsų namuose gyveno moksleivė iš JAV. Tuo metu mano dukrai buvo dvylika, o sūnui – septyneri. Galiu pasakyti, kad dukros charakterio formavimuisi draugystė su amerikiete turėjo labai didelę įtaką. Ji ne tik išmoko laisvumo, komunikabilumo, tačiau taip pat turėjo progą palyginti ir pasirinkti skirtingų šalių skirtingas vertybes.

Susidraugavusios merginos nebenorėjo skirtis, tad moksleivė mano namuose gyveno ilgiau nei buvo suplanuota. Jai sugrįžus į JAV, mes dar kurį laiką palaikėme ryšį, tačiau metams bėgant jis nutrūko. Nepaisant to, ši patirtis man patiko, tad jei ateityje į klubą atvyktų moksleivių iš užsienio, aš jiems mielai atverčiau savo namų duris.

NE

RAIMONDA ČEJAUSKIENĖ,
Klaipėdos RK „Aditė“

Niekada nesu savo namuose apgyvendinusi moksleivių iš užsienio, tačiau, mano žiniomis, nė vieno tokio moksleivio Klaipėdoje ir nėra buvę.

Aš pati prieš keletą metų vykau su Grupinių mainų komanda į JAV bei Kanadą, ir penkias savaites teko gyventi rotariečių namuose. Dėl to labai gerai žinau, kokia šiluma užplūsta, kai visiškai svetimi žmonės tau atveria savo namų duris ir leidžia pasijusti šeimos nariu.

Neseniai atsikrausčiau į savo naujus namus, tad, jei bus tokia proga, mielai pasidalyčiau jais su Jaunimo mainų moksleiviu. Be abejo, apgyvendinti paauglį daugeliu aspektų žiūrint yra sudėtingiau nei suaugusį žmogų. Mano nuomone, ir jam pačiam gali būti sunkiau taip ilgai gyventi svetimoje šalyje be įprastos aplinkos, savo draugų ir „žaislų“.

Tačiau, kita vertus, šiais laikais jaunimas yra labai išmintingas ir įdomus mūsų kartos žmogui, dėl to aš tokioje galimybėje matau tik privalumus.

RAIMONDAS DAMBRAUSKAS,
Panevėžio RK, 2004/05 prezidentas

Šią vasarą mano dukra grįžo po metų studijų Brazilijoje, ir neslėpsiu – tik išgirdus apie mainų galimybę, mano pirmas klausimas buvo: o tai – vienpusiai manai?

Be abejo, reikia turėti sąlygas keletui mėnesių priimti atvykusį vaiką, ir aš kalbu ne tik apie atskirą kambary. Ar mes surasime jam laiką? Ar su juo susikalbėsime? Ar sugebėsime užtikrinti jo saugumą? Puiku, jei moksleivis yra žingeidus ir atvykęs su tikslu pažinti kraštą, tačiau daugelis jų tikisi čia atvykę surasti tą patį, ką paliko Amerikoje. Ką tuomet gali jam pasakyti priimanči šeimai?

Tokia yra padėtis Lietuvos klubuose – išsiųsti nori visi, o priimti vengia. Kuomet pats koordinavau šias programas šalyje, man susidarydavo įspūdis, kad klubas dažnai atsiriboja nuo savo vaiką išsiuntusio rotariečio: tu pats važiavai, pats ir priiminėk! Dėl to eidamas mainų koordinatoriaus pareigas paskutiniaisiais metais net reikalaudavau raštiškų klubo prezidentų – esamo ir būsimo – įsipareigojimų priimti atvykusį moksleivį.

VYTAUTAS KAZAKEVIČIUS,
Panevėžio RK „Nevėžis“, 2007/08 viceprezidentas

Maždaug prieš dešimtį metų mano sūnus vyko mokyti į Kanadą. Tuomet buvau nusiėkęs, jog mano namuose gyvens į Panevėžį iš Kanados atvykęs moksleivis. Tačiau jis taip ir neatvyko. Per tuos metus, kol dalyvavau Panevėžio RK veikloje, klubui apskritai neteko priimti nė vieno moksleivio.

Mano namuose keletą mėnesių gyveno studentė iš užsienio, tačiau priimant sprendimą apgyvendinti moksleivį reikėtų ilgiau pagalvoti. Ir man kyla pagrindinis – atsakomybės – klausimas: ar sugebėsiu užtikrinti vaiko saugumą? Kanadoje, pasakoją sūnus, žmonės dienos metu net namų nerakina. O kaip sužiūrėti vaiką mūsų mieste? Jei jis norės vėl vakarą eiti į šokius, ką turi daryti „tėtis“? Eiti kartu?

Kauno rotariečiai į abilitacijos centrą grįžta su dovanomis

Š.m. birželio 4 d. Rotary klubo „Kauno tauras“ nariai padovanojo Kauno Vaikų abilitacijos centrui kompiuterį su programomis, skirtomis specialiųjų poreikių vaikų ugdymui.

Interaktyvus bendravimo specialiais piešiniais programos rotariečio Viginto Šakio iniciatyva buvo sukurtas KTU magistrantų – Dariaus Gudavičiaus ir Simono Jurkšos. Kol kas šios programos nėra tobulos, tačiau tikimasi, jog pradėjus jomis dirbti bus gauti pedagogų, psichologų ir tėvų atsiliepimai, padėsiantys programas tobulinti.

Buvęs klubo prezidentas Skirmantas Juozas Paukštys džiaugėsi, jog šie rotarietiški darbai turi dvigubą naudą. „Pirma, specialiųjų poreikių vaikai, naudodamiesi kompiuteriu, galės išmokti bendrauti su pedagogais, tėvais ir savo likimo draugais visoje Lietuvoje. Tikimasi, kad patobulinta programa padės šiuos vaikus geriau integruoti į visuomenę, išplėsti jų žinias bei pasaulio suvokimą.

Antra, projekte dalyvaujantys ir viešai savo darbą ginantys studentai sėja gerumo sėklas platesniame bendrakursių būryje. Rūpindamiesi savo šalies vaikais jauni specialistai tampa jautresni ir geresni. Tokiu būdu taip pat ugdoma pagarba profesiniam išsilavinimui bei žinioms“, – sakė rotarietis.

RK „Kauno tauras“ jau trejus metus remia Kauno vaikų abilitacijos centrą drauge su savo partneriais – Norvegijos Skien West Rotary klubu. Tęstinės klubų vykdomos programos tikslas – remti centrą neįgaliesiems vaikams reikalingomis mokymo priemonėmis bei supažindinti su Norvegijos patirtimi lavinant neįgalius vaikus bei integruojant juos į visuomenę.

Norvegijos patirtis šioje srityje yra didžiausia Europoje ir, galbūt, visame pasaulyje. Siekdami lygių visų vaikų teisių į vienodą mokymą ir vienodas galimybes visuomenėje, norvegai jau daugiau kaip dvi dešimtis metų diegia ir skatina valstybės bei savivaldybių programas, skiria daug lėšų, remia visus projektus, kuriais stiprinamos neįgalių vaikų galimybės maksimaliai prisitaikyti prie visuomenės, išnaudoti visus savo fizinius pajėgumus, gauti pilnavertį mokymą bei darbo sąlygas.

Prie sėkmingų klubo projektų įgyvendinimo daug prisideda gausus narių medikų būrys, tarp jų – V.Obelienius

2004 m. pavasarį Norvegijos partneriai Kauno Vaikų abilitacijos centrui doveno specialią priemonių ir žaislų, reikalingų neįgalių vaikų ugdymui.

2006 m. rugsėjį Kaune surengta tarptautinė konferencija „Specialiųjų poreikių vaikų integracija: Norvegijos patirtis ir Lietuvos perspektyvos“, kurioje dalyvavo Kauno švietimo įstaigų, specialiųjų ugdymo įstaigų pedagogai, specialistai, psichologai.

Prie sėkmingų RK „Kauno tauras“ projektų įgyvendinimo daug prisideda gausus klubo narių medikų būrys, tarp jų – S.J.Paukštys, Vidmantas Obelienius, Antanas Kilda, Arvydas Norvaišas, Saulius Vikšraitis.

Aistros dėl patikusių piešinių aukcione Vilniuje

Š.m. gegužės 14 d. Vilniaus „Perkūno“ RK jau antrą kartą organizavo labdaros aukcioną. Jo metu buvo parduotas 21 vaikų ir jaunųjų su negalia piešinys, už kuriuos surinkta beveik 14 tūkst. litų. Prieš metus organizuoto aukciono metu buvo parduota 29 piešiniai ir surinkta 10 tūkst. litų.

Vakaro metu netrūko dalyvių azarto: už patikusį piešinį jie nesivaržė kovoti, todėl ir sumos, kurias aukėjo renginio svečiai, buvo išpūdingos. Brangiausiai – už 3 tūkst. litų – parduotas piešinys „Mano dviratis“, kurio autorė – septyniolikmetė Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centro auklėtinė.

Dar du piešiniai parduoti už 1,65 tūkst. lito ir 1,2 tūkst. lito. Didžiausia suma, už kurią vienas asmuo įsigijo piešinį, – 3,65 tūkst. lito.

Jauniausias piešinių autorius buvo ketverių, o vyriausias – dvidešimties metų amžiaus. Darbų autoriai atstovavo devynioms įstaigoms: Vilniaus spec. lopšeliui–darželiui „Čiauškutis“, spec. darželiui „Dobilėlis“, lopšeliui–darželiui „Žibutė“, Vilniaus spec. darželiui „Žolynėlis“, Vilniaus spec. lopšeliui–darželiui „Spindulėlis“, spec. „Šilo“ mokyklai, spec. „Rasos“ mokyklai, spec. „Atgajos“ mokyklai ir Lietuvos aklųjų ir silpnaregių ugdymo centrui.

Aukciono metu surinktos lėšos jau perduotos šioms įstaigoms ir jų auklėtiniais. Kaip ir praėjusiais metais, už piešinį gauti pinigai dalyti perpus: pusė sumos atiteko piešinio autoriui, o kita pusė – jo mokymo įstaigai.

Vilniaus „Perkūno“ RK dėkoja visiems, prisidėjusiems prie aukciono įgyvendinimo: rotariečiui Gintarui Stepovičiui už iniciatyvą, rotariečiams Taduui Gutauskui ir Raimondui Kurlianskiui, „ArtHouse Sesutės“ ir „Lukrecijos reklamai“ – už paramą. Tuo tarpu visiems atėjusiems ir sudalyvavusiems – už palaikymą!

Nukelta į 6 psl.

Atkelta iš 5 psl.

Tarptautinis Rotary fondas įvertino kovos su tuberkulioze Lietuvoje svarbą

Birželio pradžioje Lietuvos Rotary projektų koordinatorių Peteris Hellesoe gavo patvirtinimą iš tarptautinio Rotary fondo, jog apygardos 1460 parengtas projektas, skirtas kovai su tuberkulioze, iš esmės atitinka Fondo finansuojamiems 3-H projektams keliamus reikalavimus. Jei projekto autoriai spės iki rugpjūčio 1 d. pateikti Fondui visus reikalingus dokumentus, ateinančių metų pradžioje jie gali tikėtis prašomo finansavimo – apie 800 tūkst. litų.

Nuo 2006 m. Lietuvos ir Danijos rotariečiai rengia kovos su tuberkulioze programą. Po praėjusiųjų metų rugsėjį įvykusio Rotary bei Ministerijos atstovų susitikimo sveikatos apsaugos ministro įsakymu buvo sukurta darbo grupė, parengusi Valstybinės tuberkuliozės profilaktikos ir kontrolės 2007-10 metams programos projektą. Ekspertai taip pat įvardijo sritis, kuriose tikėtusi Rotary pagalbos.

Š.m. balandžio 3 d. su sveikatos apsaugos ministru Rimvydu Turčinsku susitiko P.Hellesoe, LRK pirmininkas Virginijus Kontrimas bei LRK atsakingoji sekretorė Edita Kalčiūnienė. Susitikimo metu P.Hellesoe informavo Ministerijos pareigūnus, jog Rotary planuoja projektą, kurio vertė – apie 1,5 mln. litų. Šias lėšas realiai bus galima pradėti naudoti 2008 m. gegužę. Danijoje sukurta rotariečių darbo grupė, kurią be P.Hellesoe sudaro buvę valdytojai Erikas Gravgaardas, Bentas Holmas bei dabartinis valdytojas Carlos Holstas, įvertino Ministerijos ekspertų įvardytas paramos reikalaujančias sritis ir patvirtino sąrašą priemonių, prie kurių prisidės Rotary:

1. Stiprinti tuberkuliozės profilaktiką, informuoti gyventojus apie tuberkuliozės epidemiologinę situaciją ir apsaugojimo nuo jos būdus išleidžiant leidinį „Tuberkuliozė išgydoma“.

2. Užtikrinti efektyvią tuberkuliozės diagnostiką tuberkuliozės mikroskopijos centruose, bakteriologijos laboratorijose, taikyti kitas PSO rekomenduojamas diagnostikos priemones. Projekto lėšomis dėl plaučių tuberkuliozės mikroskopijos centruose numatoma ištirti apie 40 tūkst. asmenų.

3. Užtikrinti tiesiogiai kontroliuojamą gydymą visuose gydymo etapuose naujai, pakartotinai susirgusių bei sergančių atsparia ir DAV tuberkulioze ligonių. Teikti socialinę paramą ligoniams, kuriems taikomas kontroliuojamas ambulatorinis tuberkuliozės gydymas (maisto ir higienos paketai).

4. Plėtoti medikų mokymą tuberkuliozės profilaktikos ir kontrolės klausimais: parengti ir išleisti informacinius leidinius, skirtus gydytojams ir slaugytojams, dirbantiems su ligoniais.

Kaip „Lietuvos Rotary“ teigė atsakingoji sekretorė E.Kalčiūnienė, tai yra pirmas kartas, kuomet Lietuvos Rotary organizacija imasi įgyvendinti tokio masto projektą. „Kol kas tiksliai žinome, jog 50 tūkst. litų šiai programai skyrė Lietuvos Rotary komitetas, 35 tūkst.

litų skyrė apygardos daniškoji dalis. Apie 800 tūkst. litų tikimasi gauti iš Rotary fondo teikiant paraišką 3-H projektui. Kitas lėšas tikimasi gauti iš įvairių užsienio Rotary klubų, apygardų bei kitų fondų. Būtent šiuo tikslu dabar aktyviai darbuojasi programos iniciatorius P.Hellesoe“, – sakė rotarietė.

Varžytuvės dėl vaikų meno darbų Klaipėdoje

Š.m. gegužės 31 d. Vaikų gynimo dienos proga Klaipėdos RK „Aditė“ kvietė miesto rotariečius, jų šeimų narius, draugus, ir, svarbiausia, vaikus sudalyvauti akcijoje „Jaunystė. Kūryba. Investicija“. Jos metu buvo paroduami E.Balsio menų gimnazijos mokinių darbai.

Penktų - dvylikų klasių moksleiviai akcijai parengė daugiau nei šimtą keramikos ir dailės darbų. Renginio metu surinktos lėšos – 5,3 tūkst. lito – paaukotos gimnazijos dailės skyriui.

RK „Aditė“ prezidentė Eglė Zalatoriūtė-Stanevičienė pasakojo, jog organizatorių mintis buvo tokia, kad į renginį su tėvais atvykę vaikai patys išsirinktų sau patinkančią piešinį, o tėvai jį nupirktų ir savo atžaloms padovanotų Vaikų gynimo dienos proga.

Nors visi kūriniai turėjo numatytas fiksuotas kainas, svyravusias 50-200 litų ribose, vakarui prasidėjus dėl kai kurių darbų užvirė tikros varžytuvės, ir keleto darbų kainos pakilo iki 400 ar net 700 litų.

Klubo prezidentė įsitikinusi, jog ši akcija buvo investicija į ateitį, kūrybą ir žmogų. „Juk žmogus, atlikdamas labdaringą aktą, negali žinoti, kuo ateityje taps išigyto darbo autorius. Gal šiandien nusipirkta gimnazijos moksleivio akvarelė bus pati didžiausia investicija ateityje?“, – sakė rotarietė.

Organizatoriai džiaugėsi, jog pradedantys menininkai turėjo galimybę demonstruoti darbus tikroje galerijoje – „Parko galerijoje“.

Nukelta į 7 psl.

Dėl Neringos peizažo susirungė rotarietės R.Stonienė (kairėje) ir R.Mineikienė. Darbo kaina nuo 200 Lt išaugo iki 700 Lt!

E. Zalatoriūtė (kairėje) ir A. Umbrasienė entuziastingai kelia kūrinių kainas. Nuotraukos Antano Stanevičiaus

Birželio 12 d. įvertindama rotariečių gerą valią remiant vaikų kultūrą Klaipėdos apskrities viršininko administracija visiems trims Klaipėdos Rotary klubams įteikė apdovanojimus.

Kinas keliauja po Lietuvos miestus

Š.m. gegužės – birželio mėnesiais po Lietuvos miestus keliavo Kino busas. „Kultūrinių projektų centro“ organizuotą akciją parėmė ir Lietuvos Rotary komitetas.

Per pusantro mėnesio 28 Lietuvos miestų vaikai ir jaunimas turėjo progos išvysti lietuviškus ir švediškų filmus bei išgirsti Lietuvos kino ekspertų pasakojimus apie kino pasaulį.

Kino busas – tai autobusiukas ir jo komanda su būtiniausia kino technika (projektoriumi, garso įranga, ekranu ir t.t.), keliaujantys iš miesto į miestą, aplankant rajonų centrus, mažesnius miestelius, vaikų globos įstaigas.

Anot organizatorių, pagrindinė projekto idėja yra nekomerciniais tikslais padaryti kiną prieinamą jaunimui visoje Lietuvoje. „Filmai vaikams labai svarbūs savo edukacine prasme, – teigia projekto vadovė Asta Valčiukaitė. – Kinas visame pasaulyje suprantamas kaip galingas

Kino buso atvežtus filmus žiūrėjo ir rotariečių pakviesti vaikai bei jaunimas

įrankis, o kalbant apie edukaciją, tai – pagrindinė media lavinimo sritis. Mokydami, kaip „skaityti vaizdus“ ir juos vertinti, laviname ir auginame jaunąją žiūrovą, nes filmai yra neatsiejamą vaikų ir jaunimo kultūros dalis ir pramoga“.

Organizatorių partnerių – Švedijos ambasados – patarėjas kultūros reikalais Torstenas Schenlaeris atkreipė dėmesį, jog 2007-ieji buvo paskelbti Vaikų kultūros metais Lietuvoje.

„Kino busas yra puikus pavyzdys, kaip skatinti kultūrą vaikams, – sakė diplomatas. – Šis projektas vaikams ir jaunimui suteikia galimybę pažinti profesionalų kiną. Nesvarbu, ar vaikas gyvena Stokholmo rajone, ar Lietuvos miestelyje: kiekvienas vaikas turi teisę būti kultūros dalimi ir save išreikšti mene“.

Lietuvos Rotary komitetas projekto įgyvendinimui skyrė 10 tūkst. litų. Po diskusijų komiteto nariai sutarė, jog tai gali būti puikus Rotary vardo viešinimo kanalas. Net buvo iškelta mintis, kad, prieš demonstruojant filmus, vietos rotariečiai galėtų auditorijai tarti keletą žodžių.

Šia galimybe pasinaudojo Kupiškio RK, prieš pradedant seansui pademonstravęs filmą apie Rotary judėjimą. Dalis kitų klubų, nors ir neviešindami Rotary vardo, prisidėjo praktine pagalba komandai parūpindami nakvynę, maitinimą ar pan. Organizatoriai ypač dėkingi Rotary klubams, kurie pasirūpino, kad vaikiškus filmus pamatytų ir rotariečių globojami vaikai iš globos namų, daugiavaikių šeimų ar dienos centrų. „Įsitikinome, kad ne visos savivaldybės dirba ir informaciją skleidžia efektyviai, dėl to Rotary klubų, gerai žinančių padėtį mieste, indėlis buvo labai svarbus“, – sakė A.Valčiukaitė.

Filmai buvo demonstruojami įvairaus dydžio auditorijoms. Kartais jaunimo susirinkdavo tik kelios dešimtys, tačiau, pavyzdžiui, Plungėje filmų pasiūlyti susirinko apie šešis šimtus žiūrovų.

Rezultatais patenkinti organizatoriai tikisi surasti galimybių Kino busą turui per Lietuvą pasiūsti ir ateinančiais metais.

Rotariečiai iškovė labdarą Vilniuje

Š.m. birželio 18 d. ankstų rytą į darbą skubantys vilniečiai galėjo pastebėti neįprastą reiškinį – kelias dešimtis įvairaus amžiaus žmonių, vilkinčių marškinėlius su Rotary ženklu ir iš dviejų didelių sunkvežimių kraunančių įvairius daiktus.

Ši akcija – tai dalis Vilnius International RK drauge su Švedijos Strangnas RK vykdomo projekto, skirto Vilniaus Kurčnebylių mokyklai paremti.

Anot projekto iniciatorių, daugelis negali turinčių ir iš visos Lietuvos čia mokytis atvykusių vaikų yra nepasiturintys. Todėl Švedijos rotariečiai nusprendė organizuoti akciją, kurios metu buvo surinkta daug dėvėtų drabužių, batų, kompiuterių, buitinės technikos, statybinių medžiagų ir pan.

„Mūsų partneriai Švedijoje labai entuziastingai nusiteikę: įvairioms kompanijoms ir privatiems asmenims jie išplatino tūkstantį lankstinukų, kuriuose buvo prašoma pagalbos Kurčnebylių mokyklai, – sakė akcijos koordinatorius Vilnius International narys Carlos Ber-

Nukelta į 8 psl.

Atkelta iš 7 psl.

neheimas. – Kvietimas susilaukė didelio atgarsio: rotariečiams teko atsiprašyti kai kurių aukotojų, nes jų daiktai nebetilpo į sunkvežimius. Strangnas RK nariai patys važinėjo ir rinko iš žmonių aukojamus daiktus“.

Surinkę reikiamą kiekį labdaros, šeštadienį kelios dešimtys klubo narių su antromis pusėmis susirinko krauti siunčiamus daiktus į sunkvežimius. Tuo metu, kol vyrai nešiojo daiktus, moterys ruošė priešpiečius ir kavą. Pakrauti du sunkvežimius rotariečiams užtruko nemažą dienos dalį.

Vieno iš sunkvežimių savininkas rotarietis pats atvaivavo automobilį į Lietuvą.

Sunkvežimius Vilniuje iškrovė mokyklos mokytojai, mokiniai ir patys Vilnius International RK nariai. Kadangi sunkvežimiai turėjo greitai išvykti, rotariečiai subūrė apie 30 krovėjų, ir per porą valandų automobiliai buvo tušti.

Ankstų pirmadienio rytą fiziniu darbu pradėję rotariečiai atrodė žvalūs ir laimingi. „Mes kiekvieną savaitę susitinkame klube, tačiau tuo viskas ir baigiasi, - sakė C.Berneheimas. – Mano nuomone, rotariečiams daug svarbiau yra kartu dirbti, nei kartu pietauti“.

Anot klubo prezidento Naglio Nasvyčio, Vilnius International klubas seka pasaulio Rotary tendencijomis būti labiau matomais visuomenėje, ir ši akcija yra viena iš priemonių to siekiant.

Labdara mokyklai – tik pirmasis rotariečių projekto etapas. Birželio pradžioje Vilnius International RK gavo patvirtinimą iš Rotary fondo, jog jų pateiktas *Matching Grant* projektas gaus prašomą finansavimą. Projekto, vykdomo su tais pačiais Švedijos partneriais, tikslas – atnaujinti Vilniaus Kurčėnų mokyklos siuvimo klasės bei stalių dirbtuvių įrangą.

Rotariečiai tikisi, jog jau rugšėjo 1 d. mokyklos auklėtiniais duris atvers atnaujintos klasės.

Vilnius International RK nario nuomone, rotariečiams yra daug svarbiau kartu dirbti, nei kartu pietauti

Iš posėdžių kambarių į gryną orą!

RK „Kauno tauras“ nariai pastebėjo, jog karštomis vasaros dienomis net ir puikiai vėdinamuose posėdžių kambariuose susirinkimai tampa šiek tiek nuobodūs ir varginantys.

Ieškodami ko nors naujo ir įdomaus, rotariečiai vieną birželio susirinkimą organizavo prie Nemuno esančioje stovyklavietėje. Pramogas jiems pasiūlė ekstremalių paslaugų firma *expedicija.lt*.

Pačių rotariečių nuostabai, į eilinį susirinkimą atvyko rekordinis narių skaičius, o juos atlydėjo ne tik antros pusės, bet ir kelios dešimtys vaikų ar anūkų.

Apžiūrėję stovyklavietėje siūlomas pramogas – krepšinio aikštelę, lauko teniso kortus, mini golfo lauką, pasagos mėtymo įrangą, – rotariečiai apsisusto ties ekstremaliausiu išbandymu – Pagonijos uola. Anot firmos atstovų, tai pirmasis Lietuvoje „tikroviškas“ kalnas atvirame lauke.

Trylikos metrų aukščio meniška ir profesionaliai sukurta betoninė uola turi net dvylika skirtingų lipimo takų su kampais bei įvairiais reljefais – plyšiais, išoriniais kampais ir pan. Čia yra ir tik alpinistams suprantamos įvairios lipimo sudėtingumo kategorijos bei galimybė sportuoti apsirūpinus visa laipiojimui reikalinga įranga. Tuo tarpu neįgudę laiptotojai turėjo galimybę lipti su apatine sauga bei naudotis profesionaliai įrengtais saugos taškais.

Nors ne vienas klubo narys uolą įveikė, teko pripažinti, jog geriausiai šis užsiėmimas sekėsi vaikams. Mažieji taip pat su dideliu azartu išmėgino jėgas smūgiuodami golfo kamuoliukus į įdomiai įrengtas skylutes. Tuo tarpu klubo nariai rungėsi pasagos mėtymo „stadione“.

Užkandę lauke išsikeptos mėsytės, pajuokavę ir pasportavę rotariečiai padarė esminę išvadą – renginiai su šeimos nariais yra reikalingi, įdomūs ir prasmingi. O kad bus prasminga sugrįžti į tą pačią stovyklavietę, daugelis rotariečių neabejoja apžiūrinėdami pradėtą rengti kliūčių ruožą 10 metrų aukščio stulpų viršūnėse.

Kauno rotariečiai šturmavo trylikos metrų aukščio uolą

Ekstremalaus sporto bandytojus saugojo profesionalios apsaugos priemonės

Lietuvos ROTARY komiteto nariai apibendrina besibaigiančius metus

Gediminas Rimdeika
Rotary fondo pakomitetis

Lietuvos Rotary komitetas 2006/07 Rotary metais programų ir projektų bendrajam finansavimui skyrė 200 tūkst. litų. Metais anksčiau ši suma siekė 183 tūkst. litų, o ateinančiais – 2007/08 – metais yra numatyta 232 tūkst. litų.

Per šiuos metus LRK sulaukė šešiolikos paraiškų paramai. Iš jų dvylika buvo paremtos, o keturios atmestos. Iš viso programoms remti per šiuos Rotary metus buvo panaudota 168,5 tūkst. lito.

Iš šešiolikos programų dvi buvo inicijuotos paties Komiteto: 50 tūkst. litų LRK parėmė programą, skirtą tuberkuliozės Lietuvoje mažinimui (vykdomą drauge su Danijos, Vokietijos, JAV klubais); ir 10 tūkst. litų skirta Lietuvos Kultūros ministerijos drauge su Švedijos ambasada vykdomai programai „Kino busas“, kurios metu Lietuvos rajonuose patrauklia forma vyks paskaitos apie kiną, jo istoriją, gamybą, bus rodomi kino filmai jauniui, ir tuo pat metu Lietuvos Rotary turės galimybę prisistatyti savo veiklą.

LRK, suderinęs su apygardos 1460 Rotary fondo pirmininku Bentu Holmu, pateikė klubams rekomendacijas, kuriomis turėtų vadovautis klubai pristatydami savo programas bendrajam finansavimui.

Šiais metais ypač aktyvūs buvo Kupiškio ir Vilniaus International Rotary klubai, pristatę po keletą vertingų programų.

Norėčiau išskirti Vilniaus Šv. Kristoforo RK pateiktą septynių klubų bendrą projektą „Būkime kartu“, skirtą reabilitacinės įrangos įsigijimui. Jo vertė siekia per 120 tūkst. litų.

RK „Kauno tauras“ pateikė *Matching Grant* projektą, vykdomą drauge su JAV Aleksandrijos klubu, „Mokymo proceso tobulinimas Lietuvos mokyklose“, kurio vertė yra per 70 tūkst. litų. Negalima nepaminėti ir Kauno RK „Box Car“ programos, kuri tęsiasi jau keletą metų, kasmet pritraukdama vis daugiau moksleivių.

40 proc. pateiktų projektų yra susiję su žmonių sveikata. Likę – švietimo, vaikų ir jaunimo užimtumo, taip pat paramos programos.

Norėčiau priminti klubų prezidentams ir už programas atsakingiems asmenims, kad pabaigus programos įgyvendinimą, būtina Komitetui pateikti raštišką ataskaitą. Kadangi dalis programų tęsiasi keletą metų, būtina ataskaitą pateikti kasmet už tais metais atliktos programos dalį.

Ateinančiais Rotary metais noriu pakviesti klubus aktyviau dalyvauti Rotary fondo veikloje, pasidalyti su Komitetu informacija ir apie tas programas, kurias klubai finansuoja savo pačių lėšomis.

Rolandas Statulevičius
Grupinių mainų pakomitetis

Šiais Rotary metais Lietuva dalyvavo bendruose apygardos grupiniuose mainuose su Indijos apygarda 3230. Tai reiškia, kad iš Indijos atvykusios komandos priėmimą dalijosi tiek lietuviška, tiek daniška mūsų apygardos dalys. Į Indiją vykstančią komandą taip pat sudarė trys Lietuvos ir trys Danijos atstovai. Jai vadovavo komandos vadovas lietuvis.

Mano nuomone, paskutinių metų patirtis dalyvauti Grupinių mainų programoje drauge su danais pasiteisino. Visų pirma, dalyvaudami bendroje komandoje tiek lietuvičiai, tiek danai jaučia poreikį pasitempti ir kuo geriau atstovauti savo šaliai. Dar prieš išvykimą susipažinę ir namų darbus rengiantys komandos nariai gali pasimokyti vieni iš kitų, pasikeisti patirtimi. Kurdami bendrus prisistatymus, neabejoju, jie papildė vieni kitus.

Kita svarbi mainų pusė yra ta, jog Lietuvos klubams dar yra sunku suorganizuoti intensyvią ir svečių poreikius atitinkančią penkių savaičių trukmės programą. Šiais metais indai Lietuvoje viešėjo dvi savaites. Per tą laikotarpį juos globojo penki klubai, kuriuos finansiškai parėmė ir Lietuvos Rotary komitetas.

Noriu pasidžiaugti, kad šiemet klubai iš tiesų labai geranoriškai priėmė GSE svečius. Prieš metus organizuojant Naujosios Zelandijos komandos vizitą man teko daugiau remtis asmeniškai gerai pažįstamais klubais. Tačiau šiais metais klubų raginti ar įkalbinėti nereikėjo. Man daug padėjo ir informaciją paskleidė valdytojo asistentai, kurie taip pat platino žinią apie galimybę dalyvauti mūsų siunčiamoje komandoje.

Neabejoju, prie GSE plėtros mūsų šalyje daug prisideda ir sugrįžusių jaunuolių išpūdžiai. Iš Indijos sugrįžusi komanda prisistatė Asamblėjoje bei konferencijoje, ir žinau, jog po to jos narius dar daug kartų kvietėsi įvairūs klubai, norintys išgirsti apie tolimą šalį.

2007/08 Rotary metais yra planuojama GSE su Honkongo apygarda 3450. Šį kartą jungtinei Lietuvos – Danijos komandai vadovaus rotarietis danas. Informacija apie dalyvavimą bus platinama rudenį. Dar nėra aiškos ir kelionės datos, tačiau preliminarai kalbama apie gegužę.

Paprastai GSE koordinatoriai kitos šalies partneriams iš anksto atsiunčia informaciją apie turimus kandidatus. Tad jei mūsų rotariečiai pageidautų komandoje matyti tam tikros srities specialistų iš Honkongo, galime šia informacija pasidalyti su apygardos 3450 rotariečiais, ir galbūt, jie turės tokį kandidatą.

Lietuvos iniciatyva jau yra sutarta ir dėl GSE 2009/10 metais. Tais metais bus organizuojami mainai su JAV apygarda 6630.

Nukelta į 10 psl.

Algimantas Lukoševičius
Jaunimo mainų pakomitėtis

Lietuvos rotariečiai vis aktyviau dalyvauja Jaunimo mainų programose. Mūsų partneriai – įvairių pasaulio šalių klubai, organizuojantys vasaros stovyklas (trumpalaikiai mainai) arba priimančios mokinius vieneriems metams (ilgalaikiai mainai). Ateinančiais Rotary metais Lietuvos jaunimas išsės ir mokysis keturiolikoje šalių.

Šią vasarą įvairiose šalyse vykstančiose stovyklose norėjo sudalyvauti apie keturias dešimtis jaunuolių iš Lietuvos, tačiau kai kurios paraiškos buvo gautos per vėlai. 32 vaikams pavyko surasti vietas stovyklose.

Mano nuomone, klubų prezidentai turėtų būti aktyvesni: jie gauna informaciją iš manęs paties arba Lietuvos Rotary sekretoriato, tačiau kartais atrodo, jog ši informacija nepasiekia klubų narių. Netikiu, kad Lietuvoje nėra daugiau gerų vaikų. Manau, turėdami daugiau paraiškų ir entuziazmo iš pačių rotariečių, galėtumėm gausiau sudalyvauti mainų programose. Tuo tarpu už aktyvumą noriu pagirti Kupiškio, Plungės, Marijampolės, Joniškio klubus.

Jau ne pirmus metus iš eilės Vilniaus Senamiesčio klubas, gindamas visos Lietuvos garbę, organizuoja vasaros stovyklas mūsų šalyje. Jo pastangas finansiškai remia Lietuvos Rotary komitetas.

Per 2006/07 Rotary metus dvi Lietuvos moksleivės mokėsi Brazilijoje. Iki liepos 15 d. dar galima teikti paraiškas dėl dalyvavimo ilgalaikiuose mainuose. Kol kas ateinantiems metams yra tiksliai sutarta tik dėl vienerių mainų su JAV. Negaliu nepastebėti, kad klubai iki šiol nelabai entuziastingai sutinka mintį apie abipusius mainus.

**Skirmantas Juozas
Paukštys**
Plėtos pakomitėtis

Rotary plėtra yra viena iš svarbiausių RI judėjimo klausimų, tačiau, mano nuomone, kuriant naujus klubus, būtina akcentuoti naujai kuriamų klubų kokybinį aspektą – naujųjų klubų nariai privalo gerai suprasti Rotary judėjimo filosofiją ir misiją, aktyviai dalyvauti kilnioje šio judėjimo veikloje.

Kertinį Rotary veiklos principą – tarnystę – reikėtų plėtoti keturiomis kryptimis: tarnystę klubui, profesinę tarnystę, tarnystę savo bendruomenei ir tarnystę pasauliui. Šie 1926 m. RI prezidento Sydney W. Passcalis principai nepraranda aktualumo ir šiandien. Galime džiaugtis, kad

šiuo metu Lietuvoje yra 39 klubai, tačiau tik keliolika iš jų tikrai aktyviai ir tikslingai dalyvauja RI veikloje.

Manau, kad „mechaninis“ klubų plėtros principas, kuomet nedideliame miestelyje stengiamasi įkurti naują klubą, ir būsimus jo narius tenka agituoti tapti rotariečiais pokarinės kolektyvizacijos principais, nėra suderinamas su Rotary idėja.

Suprantama, be RI judėjimo principų plataus pristatymo visuomenei sunku tikėtis pozityvių rezultatų. Čia vertėtų prisiminti S.Ch.Brit sparnuotą posakį, kad „dirbti be reklamos – tas pats, kaip merkti akį merginai tamsoje“. Suprantama, tai jau – viešųjų ryšių problema, ir lieka daug tikėtis iš naujai kuriamo RI internetinio portalo.

Manau, kad labai svarbus veiklos baras plėtojant Rotary judėjimą yra kryptingas darbas su Rotaract klubais, juolab, kad jau pastebimas ir rotariečių „senėjimas“. Būtent Rotaract klubai ir turėtų tapti vienu iš pagrindinių Rotary judėjimo plėtros rezervų. Tokiu pavyzdžiu galėtų būti ir RK „Dipolis“, mano nuomone, vienas iš geriausių klubų Lietuvoje, kurio keletas narių yra pasisėmę patirties Rotaract klube.

Šiais Rotary metais buvo inauguruotas vienintelis Panevėžio RK „Nevėžis“. Mano nuomone, ateinančiais metais Rotary nariai taip pat turės progą sudalyvauti tik vienoje tokioje šventėje – ją dar iki gruodžio 31 d. tikisi surengti besikuriantis Biržų Rotary klubas.

Valdas Trinkūnas
Ryšių su visuomene
pakomitėtis

Pagrindinė pakomitečio šių metų užduotis buvo po trejų metų pertraukos išleisti Lietuvos Rotary narių katalogą. Nors leidyba vėluoja, tikiu, katalogas pasirodys iki rugsėjo 1 d. Mano tikslas, kad katalogas būtų kokybiškai išleistas ir jame nebūtų baltų puslapių dėl trūkstamos rotariečių informacijos.

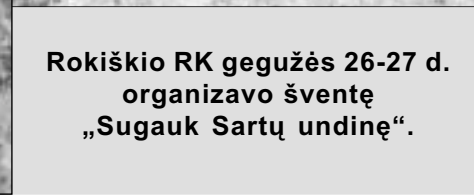
Pagrindinės problemos, dėl kurių katalogas nebuvo leidžiamas šiuos metus, buvo tokios: prasta duomenų bazė; sunkiai suderinami spaustuvės ir mūsų svetainėje kaupiamų duomenų formatai; ne visų klubų atnaujinti duomenys.

Šiuo metu informacija jau baigiama doroti, tikrinami duomenys. Katalogą spaudai rengia ir spaudos paslaugas minimaliais kaštais atliks Klaipėdos rotariečio Sauliaus Jokužio leidykla. Taip pat esame sutarę dėl keleto reklaminių puslapių kataloge. Tačiau stengsimės, kad reklamos pobūdis būtų priimtinas mums visiems.

O labiausiai noriu pasidžiaugti, kad šiais metais buvo sukurta nauja sistema, kuri, tikiuosi, ateityje funkcionuos su minimalia žmogiškojo faktoriaus įtaka.

**Birželio 2 d. Pakruojo
rotariečiai kvietė į tradicinę
Varniukų reguliavimo šventę.**

**Rokiškio RK gegužės 26-27 d.
organizavo šventę
„Sugauk Sartų undinę“.**

Gegužės 27 d. Vilniaus Rotaract klubas jau trečią kartą organizavo ančiukų lenktynes.

Jei tau tik aštuoniolika, ir, užvėrus gimnazijos duris, nežinai, ką daryti toliau, gali pasekti mūsų herojės Agnės Dambrauskaitės pavyzdžiu ir išvažiuoti metams į saulėtąją Braziliją tam, kad dar kartą pabaigtum mokslus, sužavėtum vietinius gyventojus lietuviškomis dainomis ir sugrįžtum kupinas šiltų jausmų anksčiau nepažinotai šaliai ir jos žmonėms.

Mainų moksleivė Brazilijoje išmoko atsipalaiduoti

Tinkama vieta

2006 m. Agnė baigė mokslus J. Balčikonio gimnazijoje, tačiau negalėdama apsispręsti, kur stoti, ji nutarė sudalyvauti Jaunimo mainų programoje ir metams išvyko į Braziliją (apygarda 4420).

Aštuoniolikmetė džiaugiasi, kad Rotary jai suteikė galimybę svečiuotis būtent šioje pasaulio dalyje. Daugelio mainų moksleivių patirtis rodo, jog atsidūrusius svetimose šalyje, toli nuo namų, be draugų dažniausiai bent keletą pirmųjų mėnesių kamuoja ilgesys. Tačiau brazilai nuo pat pirmųjų dienų neleis liūdėti: tik atvykusi į priimančios šeimos namus Agnė pa-

Agnė nekalbėjo portugališkai. Jos „braziliškas“ brolis nemokėjo anglų kalbos. Tačiau jaunuoliams tai netrukdė puikiai suprasti vienas kitą

kliuvo į Pietų Amerikos šalims būdingą šurmulį: „Man atvykus, jau kitą dieną buvo suplanuota šeimos vakarienė pas jų draugus, norėjusius su manimi susipažinti. Dar kitą dieną su savo draugais supažindinti vedėsi „braziliškas“ brolis, kuris visiškai nekalbėjo angliškai, tačiau tai nebuvo kliūtis mums suprasti vienas kitą“, – pasakoja Agnė.

Laukė dainų

Mokykloje, į kurią turėjo atvykti mainų moksleivė, veikė puiki informavimo sistema: bene kiekvienas mokinys buvo gavęs žinią apie iš Lietuvos atvykstančią merginą.

„Jie laikė rankose atšviestus lapus, kuriuose buvo surašyta visa informacija apie mane: kas aš tokia, kokia mano šeima, ką aš mėgstu ir t.t., – pasakoja Agnė. – Dėl to tik įėjusi pro duris, buvau apsupta būrio gerai nusiteikusių jaunuolių, kurie vieni per kitus bandė mane šnekinti portugališkai. Jie perskaitė, kad mėgstu dainuoti, tad ėmė primygtinai prašyti ką nors padainuoti“.

Jaunimo neįtikino Agnės argumentai, kad ji nėra brazilė, ji čia tik pirmą dieną, o uždaras lietuviškas būdas jai neleidžia tiesiog taip imti ir

dainuoti. Neturėdama iš ko rinktis, Agnė uždainavo.

„Keletas merginų užsilipo ant stalų ir ėmė šokti, visas būrys klausytojų plojo rankomis. Išėjo tikras šou, – juokiasi ji. – Nuo to karto mokykloje pasklido gandas, kad turiu gražų balsą, ir mane kviesdavosi į įvairias klases, kad ką nors padainuočiau lietuviškai“.

Suprato ne iš karto

Šalyje, kurioje vasara yra žiema, ir mokslo metai prasideda mums neįprastu metu, rugpjūčio mėnesį atvykusi mergina pataikė į patį mokslo metų vidurį.

„Pirmus mėnesius, nors ir lankiau pamokas, nieko nesimokiau, nes paprasčiausiai nieko nesupratau, – pripažįsta Agnė. – Išvažiuodama neturėjau nė menkiausių portugalų kalbos pagrindų. Kadangi brazilai angliškai kalba gana prastai, jau po poros mėnesių pati pradėjau nemažai suprasti portugališkai. O po keleto mėnesių jau teko ir testus spręsti. Nors kartą nustebinau savo klasiokus matematiniais sugebėjimais, mokytojai į mane žiūrėjo atlaidžiai.“

Negaliu sakyti, kad Brazilijoje mokytis visai nereikia, tačiau man susi-

Nukelta į 14 psl.

Atkelta iš 13 psl.

darė įspūdis, kad tai daryti ten gero-
kai lengviau. Pavyzdžiui, penkios ma-
tematikos testo užduotys ten yra
sprendžiamos pusantros valandos,
tuo tarpu J. Balčikonio gimnazijoje
dešimčiai tokio tipo užduočių yra ski-
riama dešimt minučių“.

Į mokyklą su pagalve

Agnei susidarė įspūdis, kad brazy-
lai – labai atsipalaidavusi tauta. Čia
net per pamokas atsinešus pagalvę ga-
lima miegoti, o mokytojai tai visiškai
toleruoja. Kadangi pamokos prasi-
dėdavo labai anksti, laikui bėgant
nusnūsti sau leisdavo ir Agnė.

„Brazilai daro tik tai, ką nori, – sa-
ko mainų moksleivė. – Dauguma jų
nesiveržia į mokyklą: jie sako, kam
man mokytis, jei tuo metu aš galiu
išeiti į kiemą pabendrauti su draugais.

Jie taip pat nepasižymi punktua-
lumu. Nors pamokos kas rytą prasi-
dėdavo po septynių dešimt, mums
niekaip nepavykdavo atvažiuoti anks-
čiau kaip be dvidešimt aštuonios. Pa-
menu, pirmomis dienomis aš labai
stengdavausi viską greitai susiruošti,
kad tik manęs nereikėtų laukti. Ta-
čiau greitai pastebėjau, kad mano tėtis
ir brolis visiškai neskuba. Tuo-
met ir aš atsipalaidavau ir nebelip-
davau iš lovos anksčiau kaip pusę aš-
tuonių. Tiesa, antroje šeimoje šeimi-
ninkai buvo punktualesni“.

Mokslas nepigus

Agnė lankė privačią mokyklą, ir jai
buvo paaiškinta, kad visos geros mo-
kyklos yra privačios. Dar veikia vie-
šosios mokyklos, tačiau jas pabaigę
mokiniai beveik neturi galimybių
įstoti mokytis į universitetą ir daž-
niausiai eina dirbti, nes netgi studi-
joms profesinėse mokyklose reikalin-
gos didelės lėšos.

„Mano mokykloje mėnuo mokslo
kainavo 850 litų, o universitetuose
mokslas kas mėnesį kainuoja daugiau
kaip tūkstantį litų. Šalyje, kurioje
dauguma gyventojų labai skursta, tai
yra dideli pinigai“.

Universitetuose didžiausi kon-
kursai vyksta medicinos studijoms,
nes medikai Brazilijoje uždirba la-
bai daug.

*Brazilai daro tik tai, ką nori. O labiausiai jie mėgsta linksmintis.
Net ir pamokų metu.*

Kitaip žiūri

„Brazilija – be galo didelė šalis, tu-
rinti labai daug gyventojų, – sako Ag-
nė. – Kartą mes diskutavome su mano
„brazilišku“ tėčiu, kad tokiai šaliai tie-
siog per mažai turėti vieną prezidentą.
Man mokantis Brazilijoje antrai kaden-
cijai buvo perrinktas šalies vadovas, ku-
ris neturi jokio išsilavinimo, nekalba
angliškai. Tačiau už jį balsuoja skurs-
tančios masės, kurios tiki, jog iš jų luo-
mo atėjęs valstybės vadovas geriausiai
atstovaus jų interesams“.

Didžiausios šalies problemos –
korupcija, nusikalstamumas, jaunimo
sekso problemos. Šioje šalyje jauni-
mas labai greitai bręsta, būdamas pa-
auglėmis merginos jau tampa moti-
nomis. „Jie kitaip žiūri į gyvenimą.
Jie stebėjosi, kai aš aiškinau, kad Eu-
ropoje nuo bučinio prasideda drau-
gystė. Jiems bučinyš visiškai nieko
nereiškia, ir jie nesureikšmina to,
kad lytinį gyvenimą pradeda nuo try-
likos metų“, – stebėjosi Agnė.

Dalį savo laisvalaikio lietuvė su
draugais leisdavo linksmindamasi
naktiniuose klubuose. „Merginoms
bilietai kainuoja gerokai pigiau nei
vaikinams. Taip yra todėl, kad Bra-
ziliijoje moterų yra mažiau nei vyrų.
Be to, vyrams labai patinka eiti į klu-
bus. Jų toks būdas – jiems reikia flir-
tuoti, merkti merginoms akį, kalbėti
komplimentus“, – sakė lietuvaitė.

Vandens netaupo

Agnei buvo smagu išgirsti įvairiau-
sių mitų, kurių apie europiečius yra
prisigalvoję brazilai. Pavyzdžiui, kad
europiečiai taip taupo vandenį, jog
prausiasi tik kartą per savaitę arba
išvis šluostosi drėgnomis servetėlė-
mis. Brazilai juokiasi iš mūsų ir sa-
ko, kad pas juos vandens daug, ir jie
visiškai netaupo.

„Brazilai iš tiesų labai skiriasi nuo
europiečių: jie nuolatos šypsosi, šo-
ka, labai laisvai bendrauja su visais
aplinkiniais, – įsitikinusi Agnė. –
Man jau skrendant į Lietuvą, Frank-
furto oro uoste laukdama lėktuvo nu-
sprendžiau nusipirkti maišelį saldaini-
nių. Pradėjusi valgyti, labai nuošir-
džiai ištiesiau juos ir šalia sėdėjusiai
porelei. Jų atsakymas buvo labai
trumpas ir šaltas: „Ne!“ Tada ir pri-
siminiau, kad jau esu Europoje...“

Užtrukdavo iki vidurnakčio

Agnė gyveno nedideliame Sao Ca-
etana do Sul miestelyje San Paulo re-
gione. Jo dydis prilygo Panevėžiui, ir
jame veikė vienas Rotary klubas, vie-
nijantis apie keturias dešimtis narių.
Klubas tuo pat metu buvo priėmęs net
tris mainų studentus: vieną iš Lietu-
vos ir du iš Meksikos.

Agnė labai nustebino, kad Brazili-
joje Rotary veikloje dalyvauja beveik
tik pat moterų, kiek ir vyrų: „Pane-

vėžyje buvau susidariusi nuomonę, kad Rotary yra išimtinai vyriškas užsiėmimas. Be to Sao Caetana do Sul klubo veikloje dalyvavo labai daug porų – vyrų su žmonomis.

Nors Rotary susirinkimas prasidėdavo aštuntą valandą vakaro, aš su savo šeimomis ten dažniausiai užtrukdavau iki vidurnakčio. O ilgiausiai iš visos programos užtrukdavo atsisveikinimas: kol jie aptardavo visus giminaučius ar kitokius kaimyniškus reikalus. Mes drauge su kitais mainų studentais sėdėdavom ir snausdavom, tuo tarpu mažiausiai kas savaitę susitinkančios mūsų šeimos niekaip negalėdavo tarpusavyje išsikalbėti.

Kelionės pabaigoje, kai jau visai neblogai pramokau portugališkai Rotary klube dariau pranešimą apie tai, kaip man patiko Brazilijoje, ir, be abejojimo, apie Lietuvą. Buvo smagu matyti, kad į šį susirinkimą atvyko kaip niekada daug rotariečių ir jų draugų.

Bilietas į Braziliją

Vasaros atostogų metu mainų moksleiviams buvo organizuojamos įvairios kelionės po Braziliją. Kadan gi Brazilijoje kasmet gyvena šimtai Rotary mainų dalyvių, bendradarbiaudami su kelionių organizatoriais rotariečiai atostogų metu siūlo nemažą įvairių ekskursijų ir kelionių pasirinkimą. Už šias keliones dažniausiai moka paties jaunuolio tėvai.

„Kai kurios kelionės trunka tik savaitę, o kitos – net visą mėnesį, – pasakoja Agnė. – Būtent tokioje keturias savaites trukusioje kelionėje drauge su devyniomis dešimtimis kitų moksleivių pavyko sudalyvauti ir man. Dviem autobusais keliaudami aplankėme labai daug miestų, pamatėme nemažą šalies dalį“.

Sugrįžusi į Lietuvą ir vertindama įgytą patirtį Agnė mano, kad per praejusius metus ji įgavo supratimą apie kitą kultūrą: „Jaučiu, jog pati tapau šiek tiek laisvesnė, išmokau gyventi viena, būti savarankiška, sutikau daug puikių žmonių, kuriuos labai branginu, išmokau portugalų kalbą. La-

Skirtingų šalių mainų moksleivės susitiko Brazilijoje

bai keista suvokti, kad į Braziliją galiu daugiau niekada nebegrįžti. Tačiau aš planuoju vasaromis dirbti ir taupyti, kad dar kartą nusipirkčiau bilietą į šią šalį“, – planuoja mergina.

„Lietuviškas“ tėtis

Agnės tėtis, Panevėžio RK narys Raimondas Dambrauskas, ne vienerius metus koordinavęs Lietuvos Jaunimo mainų programas, iki šiol įsitikinęs, kad tai puiki galimybė jauniems žmonėms ne tik pamatyti pasaulį, bet ir reprezentuoti Lietuvą: „Rotary sujungia ir suartina tautas, o ypač jaunimą, kuris labai greitai suranda bendrą kalbą.

Matau, kaip pasikeitė mano dukros vertinimai: žmonės Lietuvoje piktesni, niūresni, mažiau šypsosi, ne draugiški, nepaslaugūs. Iš pradžių, pasakodama išpūdžius, ji vis kartojo „mano tėtis“, „mano mama“, tačiau vėliau jau ėmė taisyti: mano „braziliškas“ tėtis, „braziliška“ mama. O manęs klausdavo: „lietuviškas“ tėti, ar aš dar kada nuvažiuosiu į Braziliją?“

R.Dambrauskas pasakojo anksčiau apie Braziliją girdėjęs įvairiausių dalykų: didelis nusikalstamumas, narkotikai, sudėtinga ekonominė situacija ir t.t. „Dabar iš pirmų lūpų pats turėjau progos įsitikinti, jog tai nuostabi šalis. Dabar „braziliškas“ tėtis man rašo laiškus ir teiraujasi, ar atvažiuosiu į RI konferenciją Salt Lake Cityje. Nors aš to nedarysiu, būtinai perduosiu ten vykstantiems Lietuvai atstovams, kad jie nuvežtų geriausius mano linkėjimus“, – sakė rotarietis.

Mainų su Brazilija perspektyvas komentuoja jų iniciatorė valdytojo asistentė
Vilma Mažeikienė.

Kaip Brazilija tapo Lietuvos partneriu?

Idėja organizuoti mainus su Brazilija kilo vienos Jaunimo mainų programų koordinatoriams skirtos EEMA konferencijos metu. Brazilija yra ta šalis, kuri užsienin studijuoti siunčia tūkstančius jaunuolių. Svarbu paminėti ir tai, kad brazilai yra labai vertinami Jaunimo mainų programų koordinatorių kaip patikimi partneriai. Tuo tarpu kai kurių Pietų Amerikos ar Afrikos šalių moksleiviai turi reputaciją, jog jie vyksta į Europą su vieninteliu tikslu – joje pasilikti.

Nuo ko prasidėjo mainai?

Programos koordinatoriai visuomet išbando naują šalį prieš imdami ją garsiai viešinti savo apygardoje. Su Brazilija praejusiais metais mes pradėjome bendrauti *šeima į šeimą* principu. Dvi merginos iš Kupiškio ir Kėdainių vyko į Braziliją, o vėliau pas jas į šeimas atvyko brazilų šeimų nariai. Mergina iš Kupiškio Brazilijoje apsistojo mainų programos koordinatoriaus šeimoje.

Kaip pavyko susitarti dėl vienpusių mainų?

Netiesa, kad mainai visada turi būti dvipusiai. Daugelis pasaulio apygardų mielai priima studentus niekaip neįpareigodami savo partnerių. Ar mainai bus abipusiai, visada yra derybų klausimas.

Šiuo metu jau yra gauta nemažai informacijos apie tai, kad brazilai ir kitais metais mielai priimtų Lietuvos moksleivius vienpusių mainų principu. Tik labai nesinorėtų, kad šita informacija pasiliktų gulėti klubų prezidentų stalčiuose.

Kokio amžiaus moksleiviai gali dalyvauti ilgalaikiuose mainuose?

Paprastai riba yra 18 metų, tačiau Brazilija yra unikali tuo, kad joje galima dalyvauti iki 19 metų amžiaus. Tai yra puiki galimybė tiems, kurie mokykloje įtemptai mokėsi, o ją baigę, norėtų pasiimti metus „atostogų“, prieš apsisprendžiant, kur stoti ir ką veikti toliau.

Ar galite įsivaizduoti,

kaip reikėtų nugyventi dieną, turint mažiau nei vieną JAV dolerį?

Apsidairykite savo klube. Jei tai būtų šiandieninio pasaulio mikrokosmas, vienas iš penkių jūsų brolių rotariečių gyventų dideliame skurde, o vienas iš septynių kėstų nuolatinį alkį.

2000 metais JT patvirtino ambicingą planą – iki 2015 metų perpus sumažinti didžiausiame skurde gyvenančių ir nuolatinį alkį kenčiančių žmonių skaičių. Tais pačiais metais patvirtintuose Tūkstantmečio plėtros tiksluose (angl. Millennium Development Goals) buvo numatyta ir švietimo programų plėtra bei kova su didžiausiomis amžiaus ligomis, tokiomis kaip ŽIV/AIDS.

2006 metais vykusioje RI Konvencijoje ekonomistas Jeffrey D.Sachs, Žemės instituto (angl. Earth Institute) direktorius bei knygos, pavadinimu „Skurdo pabaiga“ (angl. The End of Poverty) autorius kvietė rotariečius prisidėti įgyvendinant Tūkstantmečio tikslus.

Skurdo pabaiga

„Mes esame pirmoji karta pasaulio istorijoje, kuri gali realiai teigti, jog savo laikmetyje atsikratysime didžiausio skurdo“, – sakė Jeffrey D.Sachs.

Pirmasis Tūkstantmečio tikslas labai konkretus. Jis teigia, jog iki 2015 m. didžiausiame skurde ir nuolatiniam alkyje gyvenančių žmonių skaičius bus sumažintas per pusę. Šiuo atveju yra kalbama apie daugiau nei milijardą planetos gyventojų, kiekvieną dieną disponuojančių mažiau nei vienu doleriu; taip pat daugiau nei 800 milijonų žmonių, kas dieną kenčiančių nuo nuolatinio alkiio.

Tačiau kiekvienas rotarietis, kuriam yra tekę prisidėti statant mokyklą, kasant šulinį ar skiepijant vaikus, žino, kad skurdas ir alkis yra labai glaudžiai susiję su šalies ekonominiu vystymusi. Dėl to imtis spręsti tik vieną problemą, ignoruojant visas kitas, nėra prasminga. Žmonės neatsikratys skurdo, jei ir toliau nebus rūpinamasi jų sveikata, išsilavinimu, truks esminių infrastruktūrų.

Progresas ne visur

Tačiau pagrindo optimizmui yra. Besivystančiose šalyse skurdo rodiklis 1990 m. siekė 28 proc. 2002 m. jis jau buvo sumažėjęs iki 19 proc. Alkio rodikliai per tą patį laikotarpį nukrito nuo 20 proc. iki 17 proc. Tačiau Tūkstantmečio tikslų įgyvendinimą sekantys JT pareigūnai aiškina, jog šis progresas iš esmės priskirtinas Kinijai ir Indijai. Atmetus šių šalių rodiklius, situacija likusiame besivystančiame pasaulyje yra gerokai prastesnė. Teigiama, jog Šiaurės Afrikoje bei Vakarų Azijoje rodikliai lieka iš esmės nepakitę, o kai kuriose kitose Afrikos valstybėse didžiausiame skurde gyvenančių žmonių skaičius ir toliau sparčiai auga.

Rotary nežino

Rotary atstovas JT organizacijoje Bradley Jenkinsas yra įsitikinęs, kad rotariečiai su didesniu entuziazmu imtųsi šių problemų sprendimo, jei turėtų daugiau informacijos apie

pasaulinę situaciją. „Iš esmės – o tai yra problema ir mano paties klube – rotariečiai tiesiog nežino, kuo jie gali prisidėti sprendžiant globalias problemas. Jie žino, kuo Rotary užsiima jų pačių bendruomenėje, tačiau trūksta informacijos ir supratimo apie tarptautines organizacijos pastangas“, – sakė rotarietis.

RI, o taip pat pavieniai klubai aktyviai veikia besivystančiose šalyse inicijuodami ar prisidedami prie kitų organizacijų vykdomų projektų. Vienas iš jų – Tūkstantmečio kaimų projektas (angl. Millennium Villages Project). Pradėtas įgyvendinti mažiau nei prieš trejus metus, jis jau duoda apčiuopiamų rezultatų. Šio projekto esmė – į vietinę bendruomenę atvykstantys įvairių sričių, tokių kaip švietimas, medicina, žemės ūkis ir ekonomika, specialistai veikia drauge su vietine bendruomene, padėdami sukurti efektyvų modelį. Į tokius projektus noriai įsitraukia ir privatus sektorius.

JT Tūkstantmečio plėtros tikslai:

1. Atsikratyti didžiausio skurdo ir alkiio;
2. Užtikrinti kiekvienam žmogui pradinį išsilavinimą;
3. Skatinti lyčių lygybę ir moterų teises;
4. Sumažinti vaikų mirštamumą;
5. Gerinti motinų sveikatą;
6. Kovoti su ŽIV/AIDS, maliarija ir kitomis ligomis;
7. Užtikrinti aplinkos ekologinę pusiausvyrą;
8. Plėtoti pasaulinę partnerystę.

„Maži“ pinigai, DIDELIS rezultatas

Atotrūkis tarp skurstančių ir turtingųjų, anot statistikos, nepaliaujamai didėja. 2005 m. JT duomenimis, 500 turtingiausių planetos gyventojų turtas vertinamas tiek pat, kiek 416 milijonų gyventojų, esančių sąrašo apačioje.

Net 2,5 mlrd. žmonių gyvena iš mažiau nei 2 JAV dolerių per dieną. Jie sudaro apie 40 proc. visų planetos gyventojų, tačiau jų pajamos siekia tik 5 proc. visų pajamų.

Metams bėgant įvairios sudėtingos ekonomikos teorijos bandė spręsti šį nesustabdomą atotrūkį. Tačiau kartais sudėtingos problemos sprendimas gali būti labai paprastas.

Rodos, jog veiksmingiausia šiuolaikiška priemonė kovoti su skurdo neganda yra Nobelio premijos laureato Muhammado Yunuso (Bangladešas) pristatyta mikrokreditų idėja. O jos pagrindinė filosofija – duoti meskerę, o ne žuvį – yra labai artima Rotary paramos principams.

1997 m. Rotary fondas 3-H programos rėmuose skyrė 500 tūkst. JAV dolerių finansavimą mikrokreditų programai penkiose Centrinės Amerikos valstybėse. Praėjus dvejiems metams, Honduro rotariečiai savo šalyje įsteigė specialų fondą, prie kurio prisidėjo vienuolika vietos ir devyniolika Šiaurės Amerikos Rotary klubų.

Fondo prezidentas rotarietis Julio Villalta aiškina mikrobanksininkystės veiklos principus: „Kiekvienas bankas turi 6-8 narius, gaunančius mikrokreditus. Fondas samdo koordinatorius, kurių kiekvienas prižiūri dešimties bankų veiklą: jie seka paskolų mokėjimus bei jų grąžinimus. Paprastai koordinatoriui mokamas atlyginimas sudaro 0,5 proc. nuo bankui sumokėtų palūkanų sumos“, – pasakoja rotarietis.

Paskolas gaunantys nariai

taip pat daro vieni kitiems spaudimą, jei kyla grėsmė, kad kuris nors narys laiku nesumokės savo eilinės įmokos, nes jos yra skirtos naujoms paskoloms mokėti. Jei narys daugiau nei du kartus neišgali susimokėti bankui, paprastai kiti nariai paprašo jo palikti banką. Tuo tarpu tie, kurie moka laiku, dažniausiai dar gauna kitokių privilegijų – padėvėtų drabužių ar vaikiškų žaislų, kurios renka Rotary klubai.

„Jei mes žmonėms tik duotume pinigus ir neprastume jų grąžinti, jie nepajustų, kas yra tikras gyvenimas“, – sako J.Villalta. Rotarietis taip pat pabrėžė, jog dalis mikrokreditų gavėjų padarė tokį progresą ir taip užsirekomendavo, kad net sugebėjo gauti paskolas iš tradicinių bankų.

Kadangi dauguma mikrokreditų gavėjų šias lėšas skiria savo smulkiam verslui

Mikrokreditas dažniausiai tampa galimybe pradėti smulkų verslą: įsigyti siuvimo mašiną ar kompiuterį, išsinuomoti prekybines patalpas, užsisakyti prekių ar pan.

kurti ir plėtoti, rotariečiai jiems taip pat organizuoja verslo kursus. Rotary nariai pastebėjo, jog šiems smulkiems verslininkams pavyksta padidinti savo pelno maržą net iki 80 proc. Tam daugiausia įtaką daro kuklios mikrokreditų palūkanos.

Nors į banką dėl mikrokredito kreiptis gali tiek vyrai, tiek moterys, rotariečių teigimu, 96 proc. banko klientų yra moterys. Skaičiuojama, jog Hondure 90

proc. iš visų besikreipiančių sudaro vienišos motinos, kurias vyrai paliko be jokio pragyvenimo šaltinio.

Iki šiol fondas yra suteikęs mikrokreditus beveik tūkstančiui šeimų. Šalyje, kurioje 66 proc. gyventojų gyvena iš mažiau nei 2 JAV dolerių per dieną, situacija gali atrodyti beviltiška, tačiau vietiniams rotariečiams tai yra motyvacija tęsti pradėtus darbus.

Nukelta į 19 psl.

Vyras, sukūręs Rotary

Pabaiga. Pradžia Nr.29

Palikęs Vermontą, Paulas uždariau teikdamas privačias pamokas, vėliau įstojo, į Princetono universitetą. Jame studijuojat pasimirė Paulo senelis, dėl to jaunolio ryšys su senele dar labiau sustiprėjo.

Baigęs universitetą Paulas įsidarbino pasiuntinuku marmuro kompanijoje. Jam už dieną mokėjo dolerį. Nors ir vertinamas darbdavio, Paulas norėjo siekti daugiau. Jis įstojo mokytis teisės į Iowa universitetą, kurį baigė 1891 metais. Nors Paulo niekas nelaikė stropiu studentu, šie universitete praleisti metai jį išmokė meilės knygoms. Jo mėgstamiausi skaitiniai – sėkmingų žmonių biografijos.

Neilgai trukus po mokslų baigimo pasimirė Paulo senelė. Stovėdamas prie jos kapo Paulas suvokė, kad per 78-erius savo gyvenimo metus senelė niekada nebuvo išvykusi iš savo namų. Nors ją tai tenkino, būtent tada Paulas apsisprendė, jog per ateinančius penkerius metus jo tikslas bus pamatyti pasaulį iš pačių įvairiausių kampų ir iš skirtingų pasaulio vietų. O tai padaręs jis keliaus į Čikagą ir imsis teisininko amato.

Per ateinančius penkerius metus, Paulas išmaišė Šiaurės Ameriką, Britaniją bei dalį Europos. Jis dirbo pačius įvairiausius darbus: rašė laikraščiams, rinko vynuoges, dėstė verslo koledže, užėmė viešbučio administratoriaus pareigas, parduvinėjo marmurą bei granitą, prižiūrėjo galvijus ir t.t. Tačiau svarbiausia, kad visur, kur jis bevyktų, jis mezgė naujas pažintis ir ieškojo naujų draugų.

1896 m. vasario 27 d., likus keturiems mėnesiams iki penkerių metų termino, Paulas atvyko į Čikagą. Jis išsinuomojo nedidelį kabinetą su baldais ir jame įkūrė savo biurą. Amžiaus sankirtoje Čikagoje verslas buvo apimtas sujudimo, ir vykstantys socialiniai bei finansiniai pokyčiai kūrė geras sąlygas teisinių paslaugų plėtrai.

Draugiška Paulo prigimtis padėjo jam užmegzti daug naujų pažinčių bei susirasti bičiulių įvairiuose socialiniuose sluoksniuose. Tačiau savaitgaliais bei švenčių dienomis kaimo vaikas negalėdavo išverti mieste. Jis keliaudavo

po Čikagos priemiesčius ir ilgėdavosi paprastų šiltų žmogiškų santykių.

Vieną 1900 m. vasaros vakarą Paulas vakarieniavo su savo draugu. Po vakarienės jie nusprendė apžiūrėti keletą skirtingų verslo šakų, įsikūrusių kaimynystėje. Kol draugas spaudė ranką šių įstaigų savininkams, Paulas galvojo, kaip šaunu būtų suburti tokius verslininkus į bendrą būrį. Ir būtų ypač įdomu, jei kiekvienas jų atstovautų skirtingai verslo šakai.

1905 m. vasario 23 d. Paulas, Silvestris Schiele, Gustavus Loehris ir Hiramus Shorey susirinko Gustavus biure. Jie ėmė rinktis reguliariai, į savo susirinkimus pakviesdami ir kitus pažįstamus. Paulas pasiūlė keletą variantų, kaip pavadinti šį bičiulių ratą, ir buvo pasirinktas pavadinimas „Rotary“. Narių skaičius labai greitai augo. Į klubą daugiausia rinkosi jauni vyrai, kuriems jau šypsojosi verslo sėkmė, ir kurie jos pasiekė savarankiškai.

Egzistuoja populiari nuomonė, kad organizacijos gyvavimo pradžioje Rotary plėtra nebuvo planuojama ir vyko atsitiktinai. Tačiau savo rašiniuose Paulas paneigia tokią nuomonę ir teigia, jog Rotary plėtros planas buvo labai kruopščiai rengiamas ir uoliai įgyvendinamas. Net pasaulinė plėtra buvo numatyta ankstyvuojau laikotarpiu.

Paulas greitai pastebėjo, jog augantis Rotary klubų skaičius bei jų nariai, propaguojantys bičiulystės idėją, yra puikus pagrindas religinės ir politinės tolerancijos ugdymui bei tarnystei. Jis taip pat ti-

kėjo, kad draugystė neišvengiamai kuria gerą valią bei gerus darbus.

Paulas Rotary organizacijai neskyrė viso savo laiko ir energijos. Jis tęsė aktyvią teisininko karjerą, taip pat dalyvavo kitų visuomeninių organizacijų veikloje: Čikagos komercijos asociacijoje, Miesto klube, Čikagos barų asociacijoje, Hinsdale golfo klube. Jis taip pat dalyvavo Prerijų klubo veikloje ir drauge su kitais nariais mėgdavo keliauti po kalnus. Būtent šiame klube jis sutiko jauną merginą – Jean Thomson, kuri prieš trejus metus buvo atvykusi iš Škotijos. Po trijų mėnesių Paulas ją vedė, ir laiminga pora įsigijo namą vieno iš kalnų, kur jie susipažino, viršūnėje. Savo gyvenamą vietą Jean pavadino *Comely Bank*, nes būtent taip vadinosi jos gimtoji gatvė Škotijoje.

Daugelis jų bičiulių turėjo progos lankytis pas juos namuose. Paulas ir Jean džiaugėsi, kad kartais prie stalo susėsdavo net aštuonių valstybių atstovai, o šeiminiškai ypatingomis progomis svečių garbei sodindavo kieme medelius. Paulas yra išreiškęs svajonę, kad jo draugų sąrašas būtų bent po vieną kiekvienos šalies pilietį.

Sulaukęs 78 metų amžiaus, Paulas P.Harrisas po ilgos ligos mirė savo namuose 1947 m. sausio 27 d. Tuo metu pasaulyje jau buvo 6 tūkst. Rotary klubų ir 280 tūkst. narių.

Prieš mirtį Paulas pareiškė norą, kad rotariečiai nesiųstų jam gėlių, o vietoje to aukotų Rotary fondui. Šis kvietimas įkvėpė gyvybę nuo įkūrimo pradžios merdėjusiam Rotary fondui, ir nuo tada jo įplaukos ėmė sparčiai augti. Praėjus dešimčiai metų 1957 m. Fondo globėjai pristatė naują programą – *Paul Harris Fellow* (angl. Paul Harris bičiulis). Juo gali tapti kiekvienas, paaukojęs fondui 1 tūkst. JAV dolerių.

Parengta pagal

A Century of Service.

The Story of Rotary International

Mokykloje, kurią lankė Paulas, šiandien įkurtas jo atminimo muziejus

P.Harrisas 1891 m. tik pabaigęs teisės studijas

Atkelta iš 17 psl.

Tirštas dulkių debesis

pakyla kaskart, kai apgriuvusią lūšną lenkia automobilis. Čia drauge su keturiais vaikais gyvenanti Mariana Ponce negali pabaigti sakinio nekosėdama, o jos vyriausiasis 22 metų sūnus Kevinas nuo nuolatinių dulkių jau turi astmą.

Nors Marianos gyvenimas nėra lengvas, prieš prisijungiant prie mikrokreditų programą, jis buvo dar sunkesnis. Moteris nuolatos skolinavosi pinigus iš spekuliantų, kad galėtų užsiimti savo verslu – smulkia prekyba sojos produktais, tokiais kaip pienas ir sūris. Tačiau mokant dideles palūkanas jai nesisėkė gauti pelno.

Mariana taip pat dirba skalbėja ligoninėje, kur jai mokama po 50 centų už valandą. Be to, vaikščiodama po namus ji pardavinėja kosmetiką ir dėvėtus drabužius. Tačiau ir tai neužtikrina pragyvenimo. Neseniai septyniolikmetis sūnus Merlinas metė mokyklą ir įsidarbino padavėju. Jis uždirba penkis dolerius per dieną. Marianos vyras šeimą paliko 2001 metais.

2003 m. moteris pirmą kartą išgirdo apie galimybę gauti mikrokreditą ir ja iškart pasinaudojo. Pirmą savo paskolą – 140 JAV dolerių – ji sugrąžino laiku, dėl to turėjo galimybę kreiptis ir gauti kitą paramą. Šiandien per metus ji paima dvi – tris paskolas, kurių vidutinė vertė – apie 265 JAV dolerius. Jos kasdieninis pelnas – apie 10 JAV dolerių – leidžia jai sumokėti už vaikų mokslą mokykloje. Maža to, ji jau yra sukaupusi apie 90 JAV dolerių santaupų ir tikisi, jog vieną dieną jai nebereikės skolintis pinigų ir galės pati finansuoti savo verslą.

Nors finansinė Marianos padėtis gerėja, ji dar turi daug rūpesčių. Kiekvieną mėnesį moteris išleidžia apie 50 JAV dolerių vaistams, skirtiems širdies darbo trikdžiams gydyti. Mariana susirgo nuo vabzdžio, gyvenančio daugelio plūktinių statinių sienose Centrinėje ir Pietų Amerikoje, įkandimo. Jos sūnus Kevinas, vaikystėje persirgęs meningitu, liko psichiškai neįgalus. Maža to, praėjusiais metais nugriuvęs jis susilaužė kulkš-

Mariana užsiima smulkia prekyba sojos produktais

Jos šeimą vyras paliko 2001 m.

Mariana per metus skolinasi apie 500 JAV dolerių. Jos kasdieninis pelnas apie 10 JAV dolerių

nį, ir kaulai blogai suaugo. Berniukas pats nebegali įveikti valandos kelio iki miestelio, dėl to jis per dienas yra izoliuotas namuose.

Vietiniai rotariečiai gerai žino Marianos situaciją ir dažnai ją remia dėvėtais daiktais. Šiuo metu vietinis Rotary klubas rengia Matching Grant projektą, dėl kurio būtų atstatyti Marianos namai.

Vien žinojimas, kad ji nėra viena, Marianą nuteikia optimistiškai. „Iki tol, kol gavau pirmąjį kreditą, aš gyvenau nuolatinėje baimėje, – sako moteris. – Dabar turiu tam tikrą saugumo jausmą“.

Kas yra mikrokreditas?

Mikrokreditas yra maža paskola, dažniausiai teikiama moterims besivystančiose šalyse, kurios neturi galimybių gauti tradicinių paskolų. Norint gauti mikrokreditą, nereikia įkeisti turto. Jų gavėjai dažniausiai priklauso vietiniam bankui, kuriame yra apie aštuonis narius, o paskolos teikimo ir grąžinimo ciklas trunka apie keturis – šešis mėnesius.

Ar labai maža paskola iš tiesų gali padėti žmogui pradėti savo verslą?

Pavyzdžiui, Gvatemaloje vykdomose mikrokreditų programose vidutinė pirmoji paskola yra apie 40 JAV dolerių. Už tokią sumą galima nusipirkti viščiukų, kad imtum pardavinėti kiaušinius, arba siuvimo mašiną ir imti siūti drabužius ne tik savo šeimai, bet ir kaimynams. Abiem atvejais mikrokredito gavėjai suvokia, kad per savaitę sugrąžinti apie 3 JAV dolerius yra realu. Paskolas gavusios moterys ne tik sugrąžina pinigus bankui, tačiau taip pat padidina šeimos pajamas mažiausiai ketvirtadaliu ir pradeda taupymo programą, kuri numatyta kredito gavimo sąlygose.

Argi negalima vargstantiems žmonėms pinigus tiesiog dovanoti? Kam versti juos sugrąžinti tokias mažas sumas?

Kai dovanoji kam nors pinigus, tu siunti žinutę: tau gyvenime nesiseka, aš tau padėsiu. Kai teiki paskolą, tai reiškia: aš tavimi tikiu, žinau, jog tau pasiseks.

Kokių priemonių imamasi paskolų sugrąžinimui užtikrinti?

Vienintelės priemonės yra paskolų administratoriaus ir kitų banko narių spaudimas. Dėl to labai svarbu, kad visi banko nariai pažintų ir pasitikėtų vienas kitu. Kiekvieną narį kažkas turi pakviesti prisijungti – visai kaip Rotary klube.

Jei žmogus nevykdo įsipareigojimų, kito banko nariai privalo sumokėti už jį. Taip pat nemokant kredito nėra galimybių gauti kitą kreditą ateityje.

Remigijus SAVICKAS

RK "Dipolis"
UAB "Keras, Savickas ir partneriai" bendrasavininkas
ISM verslininkystės dėstytojas
Vilniaus II personalo vadovų klubo fasilitatorius
Lietuvo-Šiaurės vadovų klubo fasilitatorius

Kas gi mes esame iš tikrųjų? Kodėl į tokį paprastą klausimą tas pats žmogus gali taip skirtingai atsakyti?

Mano geras pažįstamas metus praleido Indijoje. Jis pasakojo vieną dieną dalyvavęs didžiuliame žmonių susibūrimė, kur vietinis išminčius atsakinėjo į įvairius jam užduodamus klausimus. Bičiulis sakė iš pradžių netikėjęs, kad galima gauti atsakymą į bet kokį klausimą. Tačiau kitą dieną jis užrašė savo klausimą ant atvirutės ir įsidėjęs ją į kuprinę dar kartą nuėjo į tą patį susibūrimą. Kaip jis nustebė, kai išminčius, atsisostojęs priešais minią, paskelbė šios dienos temą – „Kas aš esu?“. Tai buvo būtent tas klausimas, užrašytas ant atvirutės.

Taigi keletas išminčiaus pastebėjimų. Žmogus susideda iš keturių dalių: proto, kūno, jausmų ir dvasios. Kiekviena dalimi reikia rūpintis atsakingai ir neaukoti jos dėl kitos dalies užgaidų. Juk pasitaiko, kai dėl jausmų aukojame sveikatą: labai smagu su senais draugais pasilinksinti iki aušros. Arba vadovaudamiesi loginiu mąstymu atsisakome žavingo nuotykių, kuris duotų peno jausmams. O, pavyzdžiui, asketai atsiskiria nuo pasaulio tam, kad pasiektų dvasinį tobulumą,

Iš ko **TU** susidedi?

Kai paklausi žmogaus: „kas Tu?“, jis nusišypsojęs pasako savo vardą. Kai pakartoji klausimą, jis pasako savo profesiją.

Kai tai padarai dar kartą, jis pasako savo lytį.

O jei dar vieną kartą užduotum tą patį klausimą, turbūt susilauktum įvairių reakcijų...

tačiau tokiu būdu jie žaloja savo jausmus bei kūną. Tam kad žmogus jaustųsi pilnavertis, dėmesio reikia skirti kiekvienai iš keturių dalių.

Beje, jei prisimintume Maslow piramidę, atspindinčią pagrindinius žmogaus poreikius, galėtume išvelgti tam tikrų sąsajų su išminčiaus teorija. Maslow piramidės idėją mums primins istorija su Robinzonu, patekusiui į negyvenamą salą. Žmogus pirmiausia susirado maisto ir vandens – tai gyvybiniai poreikiai. Po to pasistatė namus ir susirado šautuvą – tai saugumas. Susirado draugą Penktadienį, kuris patenkino jo socialinius poreikius. Vėliau savo draugui paaiškino, kas čia bosas – tai ego poreikiai. Viršutinę piramidės dalį – saviraišką – Robinzonas pasiekė pradėjęs drožinėti ir rašyti dienoraštį. Taigi apatinė piramidės dalis – fiziologiniai bei saugumo poreikiai – siejasi su kūnu. Po to seka socialiniai poreikiai – patenkinantys protą. Toliau įsitaisę ego reiškiniai yra susiję su jausmais. Galiausiai, viršutinė piramidės dalis – saviraiška – gali būti laikoma dvasios išraiška.

Kiekvieną aukščiau aptartą poreikį bei žmogaus sudėtinę dalį reikia vystyti. Deja, mūsų švietimo sistema to nemoko, todėl patieksiu keletą ritualų, žadinančių žmogaus vidinę motyvaciją, iš Rytų filosofijos.

Vienatvės ritualas moko pabūti su savimi. Kaip yra pasakęs Seneka, žmogus, susidraugavęs su savimi, niekada nebus vienišas. Turbūt kiekvienas mūsų daug laiko praleidžiame darbe, po to bendraujame su šeima, draugais ar kitais žmonėmis. Tačiau ar pastebėjote, kaip atsigauja mūsų dvasia bei jausmai, kai be jokių tikslų išeinama pasivaikščioti į gamtą, kur galima išgirsti paukščių čiulbėjimą arba vėjo ošimą. Skamba per daug gerai, tačiau tai – tarsi paskirtas susitikimas su pačiu savimi, o jei kas skambins, tiesiog sakykit, kad turit susitikimą, kurio negalima atšaukti.

Dar vienas patikrintas metodas: žiūrėti į jums patinkantį daiktą ir juo grožėtis atsikračius pašalinių minčių.

Kūniškumo ritualas rekomenduoja laikytis principo – 168/5. Ką tai reiškia? Savaitėje yra 168 valandos, iš kurių 5 turėtų būti skirtos aktyviai fizinei veiklai. Žmogaus kūnas suvertas judėti, ir jeigu daugumą savo laiko praleidžiame prie kompiuterio ar posėdžių stalo, mums būtina aktyviai pajudėti, nes kitaip raumenys traukiasi, ir me-

tams bėgant žmonės ima po truputį kumpti.

Žinių ritualas padės išplėsti savo žinių ratą. Dalyvaujant paskaitoje yra svarbu tai, ką tu išgirsti, tačiau svarbiausia – kokius klausimus tu užduodi pranešėjui. Nes kuo daugiau žinai, tuo daugiau klausimų kyla.

Kai kuriose kompanijose taikomas principas: vienas seminaras per mėnesį, viena knyga per dvi savaites. Skamba „žiauriai“, bet tai skatina augimą. Ir, žinoma, geriausia knygas skaityti remiantis rekomendacijomis, nes laiko turime tik 24 valandas per parą.

Muzikos ritualas – neabejotinai kiekvienas mūsų turi savo mėgstamos muzikos, kai, išgirdus jos pirmuosius akordus, jausmai nušvinta, o energija sugrįžta. Juk kas rytą bundant taip pat galima rinktis: klausyti žadintuvo čirškesio ar jums mielos muzikos skambesio.

Ar išminčius buvo teisus? Palyginkime keturias žmogaus dalis su keturiais metų laikais. Kiekvienas sezonas yra savaip žavingas. Tačiau jei vasara užsitęstų, argi nepasigestume nuostabaus rudeniško vėjo dvelksmo? Iš tikrųjų, labiau nei metų laikai mums patinka jų kaita. Taip pat ir su žmogumi: nė viena dalis nenusipelnė dominuoti virš likusiųjų.

RAIMONDAS KRIŠTAPONIS

Kauno RK „Romuva“ viceprezidentas.

Lietuvos – Danijos Grupinių mainų komandos vadovas Indijoje 2007 m.

Lietuvos pramonininkų konfederacijos ekonomikos ir finansų komiteto narys.

Viešbučio „Babilonas“ ir UAB „Kauno bulvių perdirbimo centras“ marketingo direktorius.

Kasdieniniai vadybos principai:

1. Kasdien siek progreso, neužmiršdamas, kad progresą motyvuoja pokyčiai, kurie turi priešų.
2. Per daug nesidairyk į praeitį ar dabartį, nes kitaip gali pražiopsoti ateitį.
3. Stenkis bendrauti su konkurentais ir ieškoti sąlyčio taškų.
4. Niekada nesistenk iš visų jėgų tol, kol nežinai, ką daryti. Pasistenk nugalėti save patį, ir nugalėtoju būsi visur.
5. Išmokai dirbti, išmok ir ilsėtis ☺

Kasdieniniai etikos principai:

1. Kad ir kaip būtum užsiėmęs, parodyk žmogui, kad jis yra svarbus.
2. Nepamiršk, kad mūsų klientai yra visada teisūs, ir elkis su jais kaip su svečiais, atvykusiais į tavo namus.
3. Įvertink kritiką ir padėkok už pastabas.
4. Nepamiršk pirma duoti, o po to prašyti (nesvarbu, ar tai bus šypsena, patarimas, ar materialus turtas).
5. Stenkis, kad tavo komandos narių riba tarp darbo ir namų aplinkos skirtųsi kuo mažiau arba būtų geresnė.

Lietuvoje yra 1148 Rotary nariai, ir kiekvienas jų turi ką papasakoti*

Į dešimtį klausimų atsako...

Peteris Hellesoe

Buvęs apygardos 1460 valdytojas užaugo ūkininkų šeimoje ir beveik keturias dešimtis metų drauge su žmona Inga dirbo savo ūkyje. Klasikinės muzikos mėgėjas iki šiol mielai dainuoja bažnyčios chore.

1990 m. tapo Nordborg RK nariu, 2005 m. – apygardos 1460 valdytoju, o 2006 m. liepą iš Carsteno Letho perėmė Lietuvos Rotary projektų vadovo pareigas.

1 Asmuo, padaręs didžiausią įtaką mano gyvenimui:

Mano muzikos ir dainavimo mokytoja.

2 Pasiekimas, kuriuo labiausiai didžiuojusi:

Amazonės džiunglėse pagautas aligatorius.

3 Pats nemaloniausias (gėdingiausias) momentas mano gyvenime:

Kai bandžiau atsistoti ant vandens slidžių...

4 Lietuvos Rotary klubuose niekas nežino, kad aš....

...esu labai drovus.

5 Mano gyvenimas nebus baigtas tol, kol.....

...neatsisėsiu už raudono *Ferrari* vairo.

6 Šiuo metu muzikiniame centre esantis diskas:

Jūs, aišku, tuo nepatikėsite, bet tai – M.K.Čiurlionio simfoninės poemos „Miške“ ir „Jūra“

7 Maistas, kurį visuomet surastumėt mano šaldytuve:

Silkė.

8 Impulsyviausias dalykas, kurį kada nors esu padaręs:

Sutikau tapti valdytoju.

9 Žymus asmuo, gyvas ar miręs, su kuriuo labiausiai norėčiau susipažinti:

Frankas Sinatra.

10 Mano pirmasis darbas buvo:

Melžti karves.

*2007 m. sausio 1 d. duomenys.

HAVE YOU EVER HOSTED ROTARY YOUTH STUDY LONG-TERM EXCHANGE SCHOLAR?

YES

Eligijus Straukas, Tauragės RC

From last August American student is staying with us, and she will stay in our house till her departure in July. Our oldest son has already left the house and the younger one is studying in the USA this year, therefore my wife and me are very happy that empty house was filled with a company of young person.

I must admit that the sense of responsibility while hosting a student is much higher than for your own kid. For me it was a big stress also because so far only boys grew in our house. I am very concerned about the safety of the girl. If she decides to go out with friends in the night time I accompany her, meet her friends and get their phone numbers. Only afterwards I can calm down.

Many years ago the girl's father also was an exchange student, therefore, he prepared his daughter very well. Psychological preparation is very important not only for the student but also for the host family, because hosting consists of many more things than shelter or nourishment.

The day to say goodbye is getting closer and I get sad thinking about it. In a year a stranger can become a member of your family, therefore, it is difficult to realise that in the airport we can see each other for the last time.

NO

Raimonda Čejauskienė, Klaipėdos RC "Aditė"

I have never hosted Exchange scholar because as far as I know until now there have been no foreign students in Klaipėda. A few years ago I went as a GSE team leader to the USA and Canada, and I had a chance to stay with local Rotarians. Therefore, I know very well what a warm feeling fills your heart when absolutely strange people welcome you in their homes and make you a part of their family at least for some time.

I moved into my new house not long ago, and if I had a chance to share it with an Exchange student I would do it with pleasure. Without doubts to host a teenager in many senses is more complicated than to host an adult. In my opinion, for a teenager it is also more difficult to stay in a different country without friends and usual "toys".

On the other hand, nowadays the youth is very wise and interesting for our generation, therefore, I see many advantages for both sides in this opportunity.

EXCHANGE STUDENT LEARNT HOW TO RELAX IN BRAZIL

In 2006 AGNĖ DAMBRAUSKAITĖ graduated J. Balčikonis gymnasium in Panevėžys. However, she was still not sure what studies at University she should choose. Therefore, the girl decided to take a chance and go for a year to Brazil (D-4420) as a Rotary Youth Study Exchange scholar.

Agnė is especially glad that she had a chance to spend that year in Brazil. She had heard that in the beginning of stay at least for a couple of months exchange students often feel homesick. However, that is never true in Brazil: from the first days overseas student felt herself like at home. Not knowing a single word in Portuguese did not become an obstacle to understand open-hearted local people.

Agnė though had to overcome her restrained Lithuanian temper when the first day at school pupils insisted her on singing a Lithuanian song. "I tried to explain them that I am not Brazilian and I can not just like that stand up and sing, but those were no way arguments for my classmates. So

I stood up and sang, and at the same time other girls jumped on the tables and started dancing, while the rest of the crowd were clapping their hands. They surely know how to make show," – Agnė remembers with joy her first experiences at school.

Agnė stayed in a small town called Sao Caetana do Sul in San Paul region. There was one Rotary club in the city that hosted three exchange students the same year: one from Lithuania and two from Mexico.

Agnė was impressed that so many women were participating in the activities of her host Rotary club. In Panevėžys she had an impression that Rotary is exclusively male occupation.

Even though Rotary club meetings started at 8 pm Agnė and her host family never left the meeting place before midnight. "They always have so many things to discuss with each other, and the part of the meeting that used to take most time was saying goodbye," – Agnė smiles.

At the end of her stay when Agnė already knew Portuguese she gave presentation for Rotarians and their friends not only about Lithuania but also about her impressions of their country. She was happy to see the unusually big crowd that came to the meeting to listen to her.

Agnė is back to Lithuania now and while evaluating the experience she gained being far away from home, she realizes that the newly discovered culture has made a big impact on her personality making her more open, self-dependant and speaking new – Portuguese – language. "It is very strange to think of Brazil as of country where you may never come back. However, I am determined to work in summertime and save so I can buy myself a ticket," – says Agnė.

